

บทที่ 6

ผลทดสอบและการวิเคราะห์กำลังอัดแกนเดียว ของเสาเข็มดินซีเมนต์ในสนาม

การวิเคราะห์กำลังอัดแกนเดียวของเสาเข็มดินซีเมนต์ในสนาม

เนื่องจากดินเหนียวอ่อนมีกำลังต้านทานแรงเฉือนต่ำและการยุบตัวสูง ซึ่งเป็นปัญหาทางด้านวิศวกรรมอย่างมาก การปรับปรุงคุณสมบัติของดินจึงเข้ามามีบทบาทอย่างมากต่องานวิศวกรรมโยธา การนำเทคนิคผสมลึก (Deep Mixing Technique) ซึ่งถูกนำมาใช้อย่างแพร่หลายในปัจจุบันเป็นการปรับปรุงดินในสนาม โดยทำให้ดินจับตัวกันด้วยพันธะซีเมนต์ (Cementation bond) และส่งผลให้กำลังต้านทานแรงเฉือนสูงขึ้น ในบทนี้ได้ทำการรวบรวมผลด้านกำลังอัดแกนเดียวของเสาเข็มดินซีเมนต์ในโครงการก่อสร้างทางหลวงพิเศษหมายเลข 9 ตอนวงแหวนรอบนอกตะวันออก ตอน 3 ตอนอำเภอบางพลี – อำเภอธัญบุรี หลักพื้นฐานที่ใช้ในการพิจารณาการเพิ่มขึ้นของกำลังของดินผสมซีเมนต์และวิธีการเพิ่มประสิทธิภาพของเสาเข็มดินซีเมนต์ทั้งด้านวิศวกรรมและเศรษฐศาสตร์ โดยจะแนะนำสมการและตัวแปรกำลังที่ใช้ในการออกแบบ

จากการเจริญเติบโตอย่างรวดเร็วของงานทางด้านวิศวกรรมโยธา และเกี่ยวเนื่องจากสภาพชั้นดินอ่อนซึ่งเป็นปัญหาทางด้านวิศวกรรม จึงเป็นสิ่งสำคัญและน่าสนใจในการนำปัญหาดังกล่าวมาศึกษาเพื่อพัฒนาคุณสมบัติทางวิศวกรรมของดินเหนียวอ่อน การใช้เทคนิคการผสมลึกในสนาม (In-situ Deep Mixing Technique) ได้ถูกนำมาใช้โดยทำการสร้างเสาเข็มดินซีเมนต์เป็นกลุ่มๆ โดยใช้ซีเมนต์เข้ามาผสมทำเป็นเสาเข็มดินซีเมนต์ (Soil-cement pile) เพื่อแก้ปัญหาด้านกำลัง การหลุดตัวของดิน การพังทลายและการเลื่อนไถลด้านข้าง

1. การออกแบบ

กลุ่มเสาเข็มดินซีเมนต์ที่ถูกสร้างขึ้นโดยวิธีผสมลึก ถูกออกแบบโดยพิจารณากำลังรับแบกทานของดิน (Bearing Capacity) และวิเคราะห์เสถียรภาพ (Stability Analyses) กำลังรับแรงแบกทานของเสาเข็มซีเมนต์ขึ้นอยู่กับกำลังต้านทานแรงเฉือนของดินเหนียวบริเวณรอบๆ เสาเข็ม (Soil Failure) และกำลังต้านทานแรงเฉือนของเสาเข็ม (Pile Failure) ในกรณีของการวิบัติเนื่องจากดินรอบข้าง การวิบัติจะขึ้นกับทั้งกำลังต้านทานรอบผิวของเสาเข็มดินซีเมนต์ตลอดความยาวเข็มรวม

กับกำลังต้านทานที่ปลายเสาเข็ม โดยเราสามารถหาค่ากำลังรับแบกทานของเสาเข็มดินซีเมนต์ เนื่องจากการวิบัติของดินรอบข้าง ดังสมการที่ 6.1 คือ

$$Q_{ult, soil} = (\pi d H + 2.25 \pi d^2) S_u \quad (6.1)$$

เมื่อ $Q_{ult, soil}$ คือกำลังรับแบกทานของเสาเข็มดินซีเมนต์เนื่องจากการวิบัติจากดินรอบข้าง d คือขนาดเส้นผ่าศูนย์กลางของเสาเข็ม H คือความยาวเข็ม และ S_u คือค่าเฉลี่ยของกำลังต้านทานแรงเฉือนดินแบบไม่ระบายน้ำของดินบริเวณรอบเสาเข็ม โดยสมมติให้กำลังต้านทานที่ผิวของดินเสาเข็มดินซีเมนต์เท่ากับกำลังต้านทานแรงเฉือนของดินเหนียวบริเวณรอบๆ เสาเข็มดินซีเมนต์ตลอดความลึกของเสาเข็ม และกำลังต้านทานที่ปลายเข็ม เท่ากับ $9S_u$

ในกรณีของการวิบัติในตัวเสาเข็ม โดยทั่วไปกำลังของทั้งดินรอบข้างเสาเข็มดินซีเมนต์ และตัวเสาเข็มดินซีเมนต์จะเพิ่มขึ้นตามการเพิ่มขึ้นของหน่วยแรงประสิทธิผล แต่สำหรับเสาเข็มดินซีเมนต์ Horpibulsuk (2001) พบว่าในช่วงหน่วยแรงประสิทธิผลต่ำกว่าหน่วยแรงประสิทธิผลที่จุดคราก กำลังต้านทานแรงเฉือนจะมีค่าเกือบคงที่และไม่แปรผันตามการเพิ่มขึ้นของหน่วยแรงประสิทธิผล และเขายังสรุปอีกว่าโดยมากหน่วยแรงประสิทธิผลที่กระทำต่อเสาเข็มดินซีเมนต์จะมีค่าน้อยกว่าหน่วยแรงประสิทธิผลที่จุดคราก ดังนั้นกำลังรับแรงแบกทานเนื่องจากการวิบัติของเสาเข็มดินซีเมนต์สามารถคำนวณได้โดยอาศัยเพียงแค่ตัวแปรกำลัง (Strength parameters) ดังสมการที่ 6.2 คือ

$$Q_{ult, col} = (q_{uf}) A_{col} \quad (6.2)$$

เมื่อ $Q_{ult, col}$ คือกำลังรับแรงแบกทานของดินจากการวิบัติเนื่องจากเสาเข็มดินซีเมนต์ A_{col} คือพื้นที่หน้าตัดของเสาเข็มและ q_{uf} คือกำลังที่จุดวิบัติในสนามของเสาเข็มดินซีเมนต์

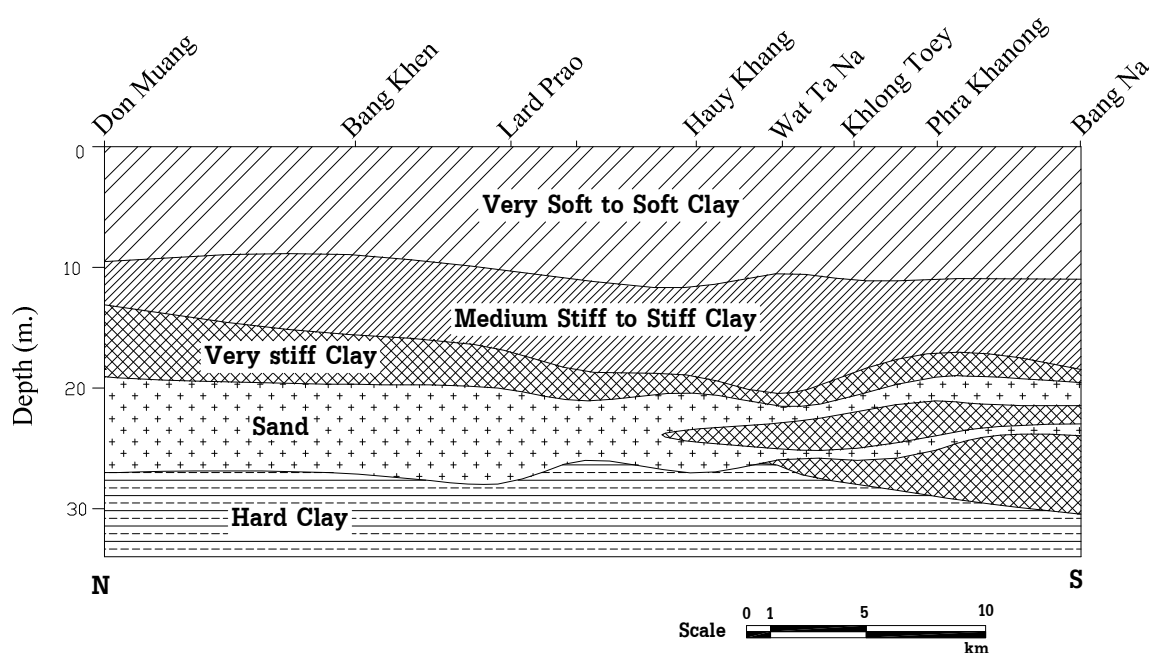
สำหรับการวิเคราะห์เสถียรภาพทางลาด ภายใต้แรงกดและข้อสมมุติฐานที่ว่าดินรอบข้างเสาเข็มดินซีเมนต์และเสาเข็มดินซีเมนต์สามารถต้านแรงเฉือนได้เนื่องจากผลของค่าเฉลี่ยของกำลังต้านทานแรงเฉือนของวัสดุทั้งสองชนิดนี้ โดยค่าเฉลี่ยกำลังต้านทานแรงเฉือน (S_{av}) สามารถหาได้ดังสมการที่ 6.3 คือ

$$S_{av} = a S_{col} + (1 - a) S_u \quad (6.3)$$

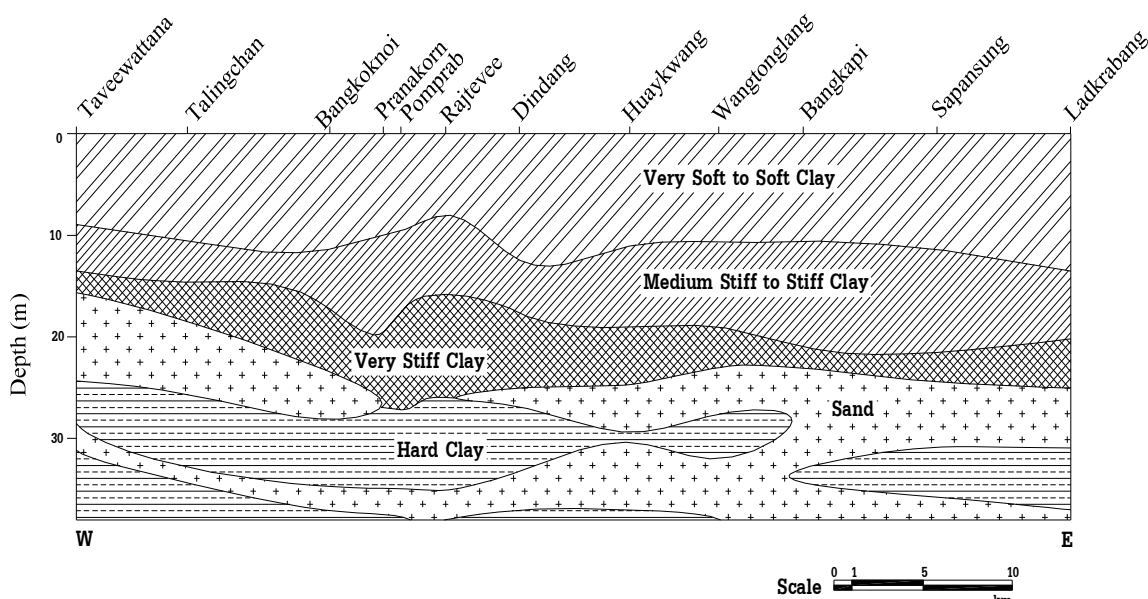
เมื่อ S_{av} คือกำลังต้านทานแรงเฉือนเฉลี่ยของดินรอบข้างและเสาเข็มดินซีเมนต์ S_{col} คือกำลังต้านทานแรงเฉือนเฉลี่ยของเสาเข็ม เท่ากับ $\frac{q_{uf}}{2}$ และ a คืออัตราส่วนของพื้นที่ที่ถูกแทนที่ จากความสัมพันธ์ข้างต้น เพื่อให้สมการดังแสดงข้างต้นนี้สามารถถูกนำไปได้อย่างมีประสิทธิภาพ ตัวแปรกำลัง (Strength parameters) ที่ใช้ในสมการเหล่านี้จะต้องเป็นตัวเลขที่เหมาะสมและมีค่าใกล้เคียงกับความเป็นจริงมากที่สุด การศึกษาถึงความแปรปรวนของกำลังของเสาเข็มดินซีเมนต์ในสนามจึงมีความจำเป็นเพื่อให้ค่าที่ใช้ในการออกแบบมีความถูกต้องเหมาะสมกับการใช้งาน

2. คุณสมบัติพื้นฐานและคุณสมบัติด้านวิศวกรรมของดินเหนียวกรุงเทพ

จากพฤติกรรมดินเหนียวอ่อนกรุงเทพซึ่งเกิดจากการตกตะกอนบริเวณปากแม่น้ำโดยลักษณะการเกิดดินเหนียวอ่อนบริเวณนี้ เมื่อดินจะถูกพัดพาจากแม่น้ำลงสู่ทะเล และน้ำทะเลก็หนุนกลับเข้ามาตกตะกอน ทำให้ดินเหนียวอ่อนนั้นมีทั้งแบบตกตะกอนในแม่น้ำและในทะเล ซึ่งเป็นลักษณะการเกิดของดินเหนียวอ่อนบริเวณลุ่มแม่น้ำเจ้าพระยาตอนล่าง หรือเรียกดินเหนียวกรุงเทพโดยมีลักษณะเป็นชั้นดินเหนียวอ่อนหนาประมาณ 10 ถึง 12 เมตร ชั้นถัดลงไปจะเป็นดินเหนียวแข็งปานกลางถึงแข็งมาก และชั้นทรายสลับกันไป ดังภาพที่ 6.1

ก) จากทิศเหนือไปใต้

ข) จากทิศตะวันตกไปตะวันออก

ภาพที่ 6.1 ลักษณะภาพตัดขวางของดินกรุงเทพฯ

บริเวณโครงการก่อสร้างเสาชემดินซีเมนต์ที่ทำการศึกษานางานวิจัยนี้คือ โครงการก่อสร้างทางหลวงพิเศษหมายเลข 9 ตอนวงแหวนรอบนอกตะวันออก ตอน 3 ตอนอำเภอบางพลี – อำเภอรัญบุรี แสดงดังภาพที่ 6.2 คุณสมบัติพื้นฐานและคุณสมบัติทางวิศวกรรมในรายงานการสำรวจหลุมเจาะแสดงดังในภาพที่ 6.3 และจากผลการเจาะสำรวจดินจำนวน 5 หลุม สามารถสรุปลักษณะชั้นดินได้ดังนี้

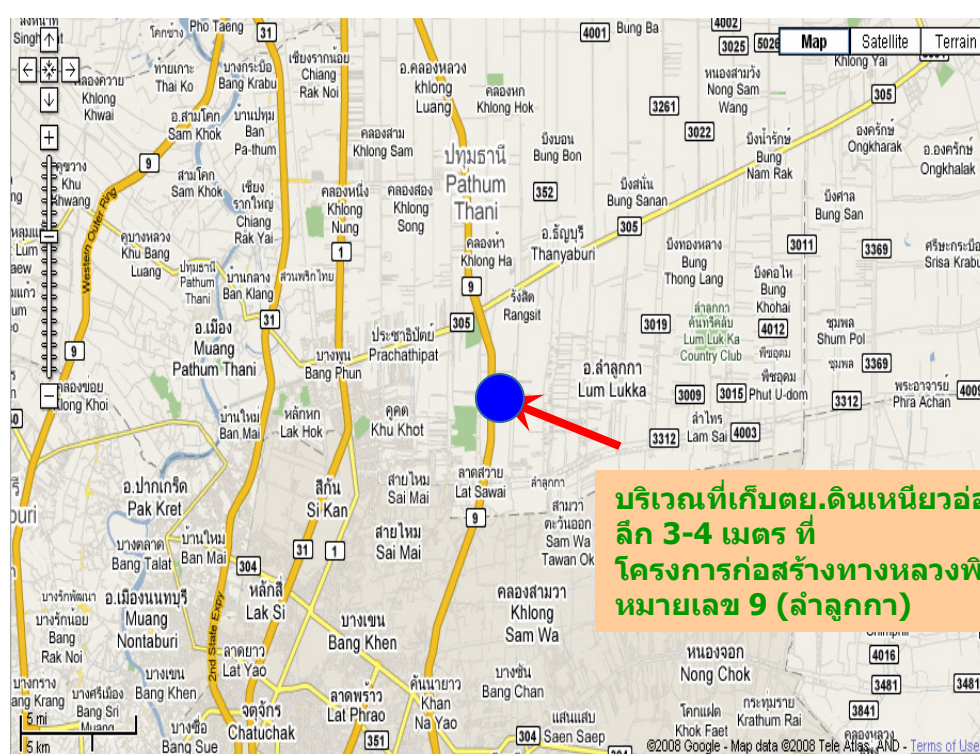
ชั้นดินตอนบนสุดจะเป็นชั้นดินถม หนาประมาณ 1.50 ถึง 2.00 เมตร

ดินชั้นที่ 1 พบวางตัวอยู่ใต้ชั้นดินถมลงไปจนถึงระดับความลึกประมาณ 12 ถึง 13 เมตร จะเป็นชั้นดินเหนียว สภาพอ่อนมากถึงอ่อน สีเทา (Very soft to soft grey clay) มีค่าความขึ้นธรรมชาติในดินอยู่ระหว่าง 50 ถึง 114.5% มีค่า Unconfined Compressive Strength อยู่ระหว่าง 13.6 ถึง 45.9 กิโลปาสคาลต่อตารางเมตร จัดเป็นดินในกลุ่ม CH

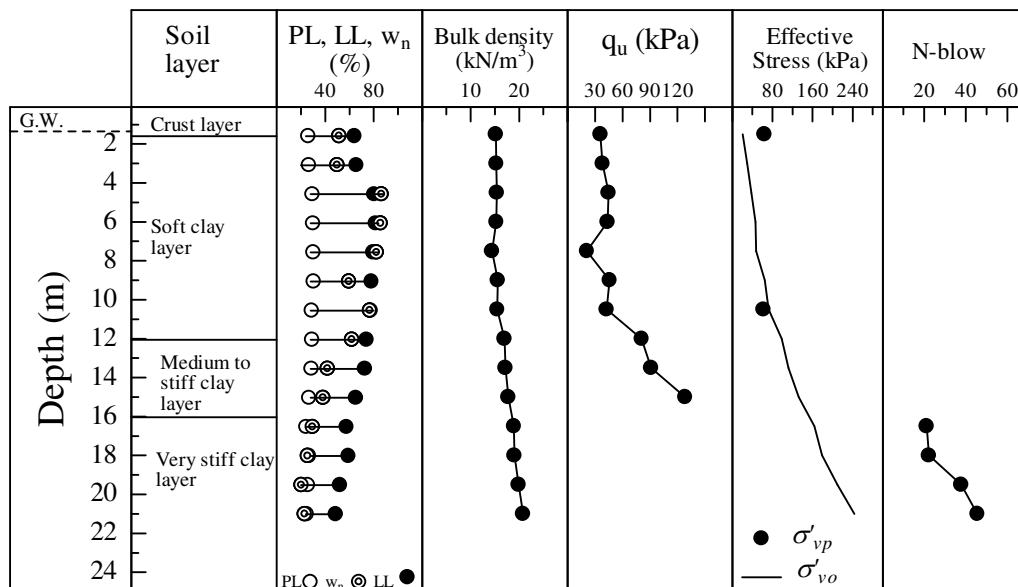
ดินชั้นที่ 2 พบวางตัวอยู่ใต้ชั้นดินชั้นที่ 1 ลงไปจนถึงระดับความลึกประมาณ 16 ถึง 18 เมตร จะเป็นชั้นดินเหนียว สภาพแข็งปานกลางถึงแข็ง สีเทา (Medium to stiff grey clay) มีค่าความขึ้นธรรมชาติในดินอยู่ระหว่าง 38.4 ถึง 69.2% มีค่า Unconfined Compressive Strength อยู่ระหว่าง 51.8 ถึง 84.4 กิโลปาสคาลต่อตารางเมตร จัดเป็นดินในกลุ่ม CH

ดินชั้นที่ 3 พบวางตัวอยู่ใต้ชั้นดินชั้นที่ 2 ลงไปจนกระทั่งสิ้นสุดความลึกของหลุมเจาะ จะเป็นชั้นดินเหนียว สภาพแข็งมากถึงแข็งมากที่สุด สีเทาและสีน้ำตาล (Very stiff to hard clay, grey, brown) มีค่าความชื้นธรรมชาติในดินอยู่ระหว่าง 22.1 ถึง 39.2% มีค่า SPT – N อยู่ระหว่าง 17 ถึง 36 ครั้งตอฟุต จัดเป็นดินในกลุ่ม CH และสำหรับดินชั้นล่างสุดของหลุมเจาะที่ 2 เป็นชั้นทรายมีค่าความชื้นธรรมชาติในดินเท่ากับ 23.4% และมีค่า SPT – N เท่ากับ 50 ครั้งตอฟุต

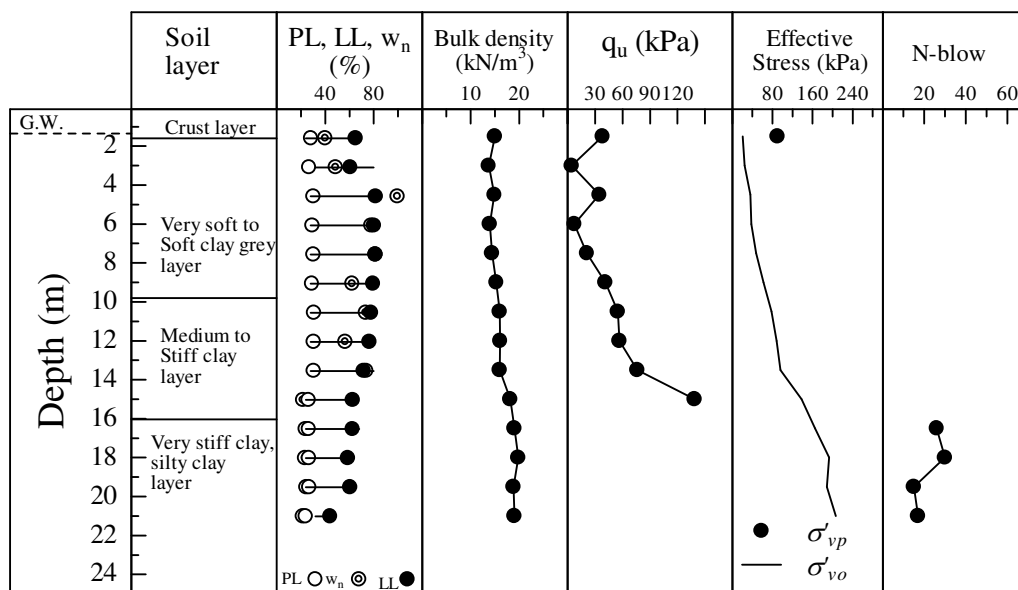
ระดับน้ำในหลุมเจาะภายหลังได้ทำการเจาะสำรวจเสร็จสิ้นแล้ว พบว่าระดับน้ำในหลุมเจาะอยู่ที่ระดับความลึก 1.30 ถึง 2.00 เมตรจากปากหลุมเจาะ ซึ่งระดับน้ำใต้ดินนี้สามารถเปลี่ยนแปลงได้ตามฤดูกาล

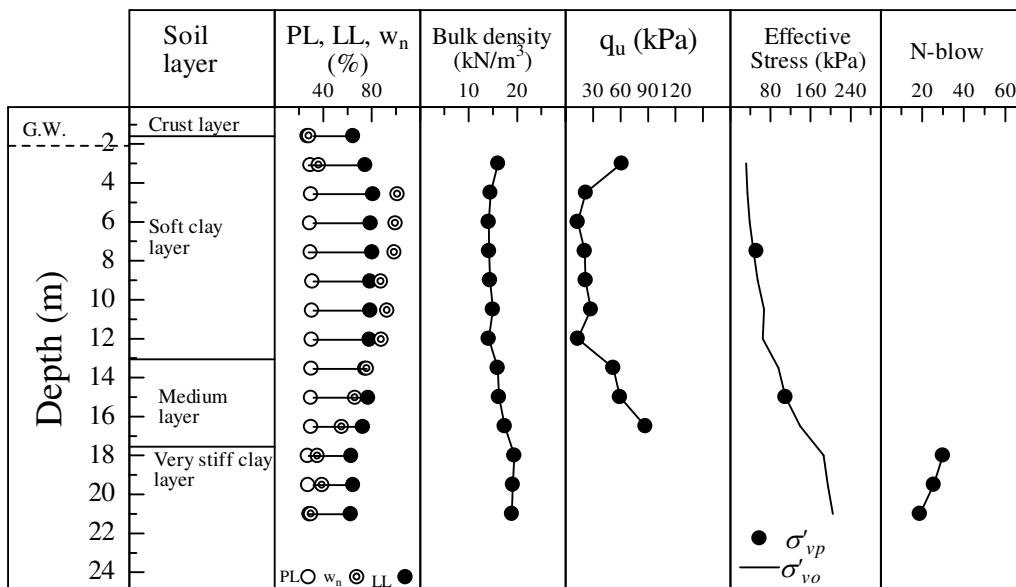
ภาพที่ 6.2 บริเวณเก็บตัวอย่างทดสอบ

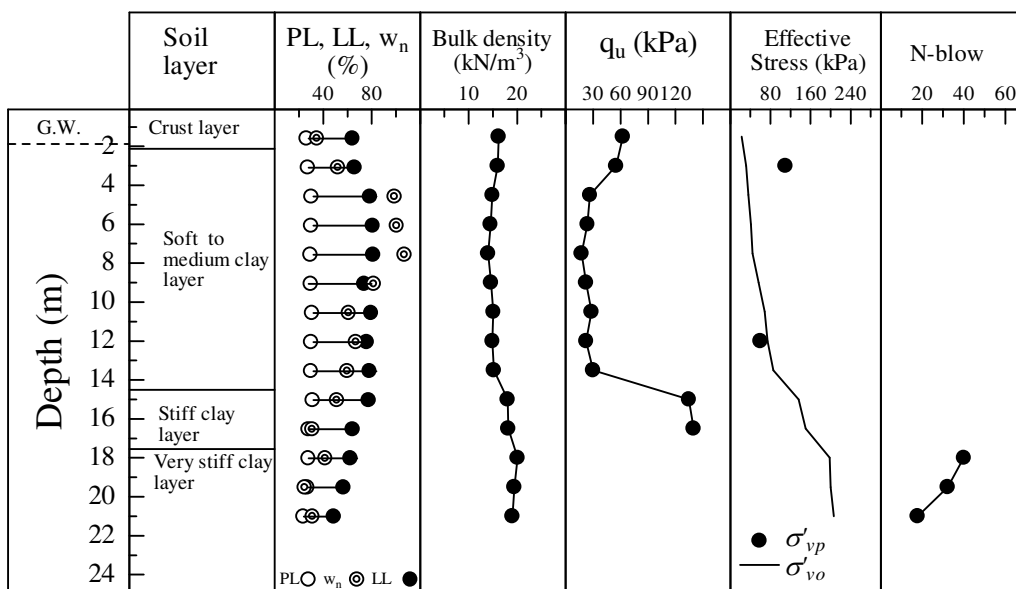
ნ) ნმ. 41+500 BH-1

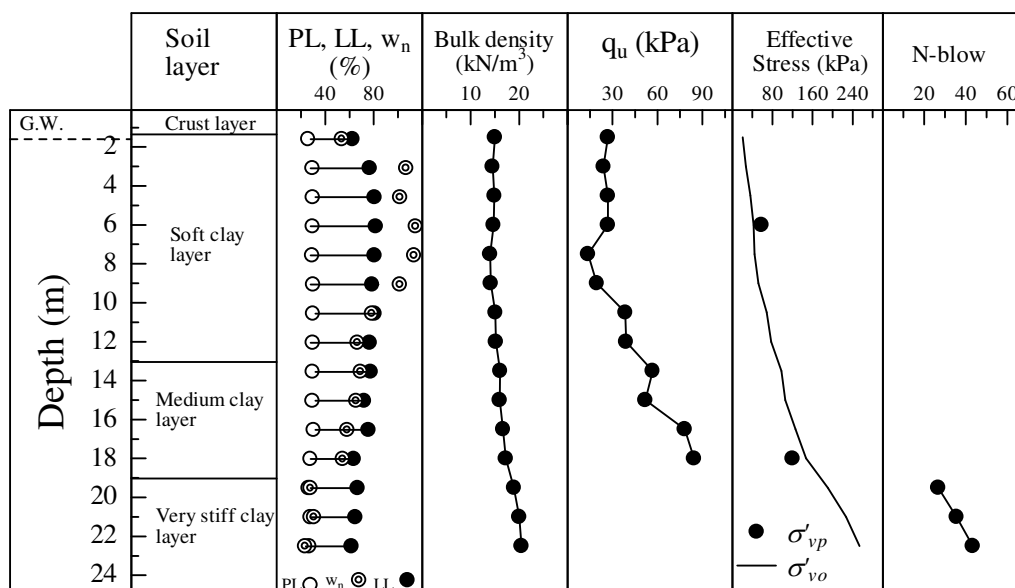
ჟ) ნმ. 42+000 BH-2

ა) ნმ. 48+750 BH-3

ბ) ნმ. 49+200 BH-4

จ) กม. 53+200 BH-5

ภาพที่ 6.3 คุณสมบัติทางธรณีเทคนิคโครงการก่อสร้างทางหลวงพิเศษหมายเลข 9 ตอนวงแหวนรอบนอกตะวันออก ตอน 3 ตอนอำเภอบางพลี – อำเภอบึงนาราง

3. รายละเอียดการทดสอบในสนาม

โครงการก่อสร้างเสาเข็มดินซีเมนต์บริเวณทางหลวงหมายเลข 9 ตอนวงแหวนตะวันออก (ตอน 3) ได้เริ่มขึ้นในช่วงปีพ.ศ. 2549 ภายใต้ความรับผิดชอบของกรมทางหลวงแห่งประเทศไทย เสาเข็มดินซีเมนต์มีขนาดเส้นผ่าศูนย์กลางเท่ากับ 0.60 เมตร ความลึกเท่ากับ 12 เมตร ระยะห่างจากศูนย์เสาถึงศูนย์เสาแต่ละต้นเท่ากับ 1 เมตร โดยติดตั้งเสาเข็มดินซีเมนต์ทั้ง 2 ระบบคือระบบเปียกและระบบแห้ง ทั้งนี้สำหรับระบบเปียกทำการผสมน้ำเพิ่มด้วยอัตราส่วนน้ำต่อซีเมนต์, W/C เท่ากับ 1.0 รายละเอียดการก่อสร้างเสาเข็มดินซีเมนต์แสดงดังตารางที่ 6.1 ทั้งนี้ใช้ที่อัตราการชักขึ้น 20 มิลลิเมตร ต่อรอบ และที่แรงดัน 5.5 บาร์ เครื่องจักรรุ่น KC-1 ความเร็วรอบแกนเจาะ 200 รอบต่อนาที สำหรับการก่อสร้างระบบแห้ง ทั้งนี้ก่อนทำการก่อสร้างเสาเข็มดินซีเมนต์ในแปลงทดสอบและในสนามจริง ต้องทำการเก็บตัวอย่างดินในสนามมาทำการทดสอบหาปริมาณซีเมนต์ที่ต้องใช้เพื่อให้ได้ค่ากำลังตามต้องการตามมาตรฐานที่ทางกรมทางหลวงได้กำหนดไว้สำหรับงานในห้วงปฏิบัติการ ตารางที่ 6.2 แสดงค่ากำลังอัดแกนเดียวที่ได้จากการทดสอบในห้วงปฏิบัติการสำหรับการออกแบบส่วนผสมเพื่อ

ก่อสร้างเสาเข็มดินซีเมนต์ในโครงการทางหลวงหมายเลข 9 ตอน 3 บริเวณอำเภอบางพลี – ัญบุรีนี้
และภาพที่ 6.4 แสดงเครื่องจักรในการก่อสร้างเสาเข็มดินซีเมนต์

ตารางที่ 6.1

รายละเอียดการก่อสร้างเสาเข็มดินซีเมนต์

Column No.	Location	Cement content, Kg/m ³	W/C	Penetration rate, (m/min)	Executing day	Coring day	Testing day
Dry Mixing, curing time = 3 days							
1	Sta. 41+657-แปลงทดสอบ	150	-	1	5/4/49	6/4/49	8/4/49
2	สนามจริง ครั้งที่ 1	150	-	1	5/8/49	6/8/49	8/8/49
3	Sta. 41+985.50 สนามจริง ครั้งที่ 2	150	-	1	2/10/49	3/10/49	5/10/49
4	Sta. 42+116 สนามจริง ครั้งที่ 3	150	-	1	17/10/49	18/10/49	20/10/49
5	Sta. 42+135.50 สนามจริง ครั้งที่ 4	150	-	1	25/10/49	25/10/49	28/10/49
6	Sta. 44+000.50 สนามจริง ครั้งที่ 5	150	-	1	16/11/49	16/11/49	20/11/49
7	Sta. 43+930.50 สนามจริง ครั้งที่ 6	150	-	1	22/11/49	22/11/49	25/11/49
8	Sta. 43+690.00 สนามจริง ครั้งที่ 7	150	-	1	8/12/49	8/12/49	12/12/49
9	Sta. 44+165.50 สนามจริง ครั้งที่ 8	150	-	1	18/12/49	19/12/49	21/12/49
10	Sta. 43+960.00 สนามจริง ครั้งที่ 9	150	-	1	23/12/49	23/12/49	26/12/49
11	Sta. 53+266.00 แยกที่ 215 สนามจริง ครั้งที่ 10	150	-	1	23/1/50	24/1/50	26/1/50
12	Sta. 46+446.50 แยกที่ 232 สนามจริง ครั้งที่ 11	150	-	1	30/1/50	30/1/50	1/2/50

ตารางที่ 6.1 (ต่อ)

Column No.	Location	Cement content, Kg/m ³	W/C	Penetration rate, (m/min)	Executing day	Coring day	Testing day
13	Sta. 52+945.00 สนามจริง ครั้งที่ 12	150	-	1	18/3/50	19/3/50	21/3/50
14	Sta. 53+195.50 แลวที่ 144 สนามจริง ครั้งที่ 13	150	-	1	16/3/50	17/3/50	18/3/50
Dry Mixing, curing time = 14 days							
15	Sta. 41+657-แปลงทดสอบ	150	-	1	5/4/49	6/4/49	19/4/49
16	สนามจริง ครั้งที่ 1	150	-	1	5/8/49	6/8/49	19/8/49
17	สนามจริง ครั้งที่ 2	150	-	1	22/8/49	23/8/49	7/9/49
18	Sta. 41+985.50 สนามจริง ครั้งที่ 3	150	-	1	17/10/49	18/10/49	31/10/49
19	Sta. 53+341.00 สนามจริง ครั้งที่ 4	150	-	1	15/12/49	16/12/49	29/12/49
Wet Mixing, curing time = 28 days							
1	Sta. 49+129.5 R2 สนามจริง ครั้งที่ 1	185	1	1	16/1/50	17/2/50	20/2/50
2	Sta. 48+976.50 R4 สนามจริง ครั้งที่ 2	185	1	1	20/11/49	20/12/49	26/12/49
3	Sta. 49+131 R2 สนามจริง ครั้งที่ 3	185	1	1	16/1/50	17/2/50	20/2/50
4	Sta. 48+978 R4 สนามจริง ครั้งที่ 4	185	1	1	20/11/49	24/11/49	22/12/49

ก) หัวเจาะระบบ Dry Mixing

ข) หัวเจาะระบบ Wet Mixing

ภาพที่ 6.4 Double mixing machine

ตารางที่ 6.2

กำลังอัดแกนเดียวของเสาเข็มดินซีเมนต์ในห้องปฏิบัติการโครงการก่อสร้างทางหลวงพิเศษหมายเลข 9
ตอนวงแหวนรอบนอกตะวันออก (ตอน 3) (กรมทางหลวงแห่งประเทศไทย, 2549)

Depth,	Cement content	Water-cement	Laboratory Strength, q_{ul} (kPa)			
		Ratio				
m.	C (kg/m ³)	W/C	$q_{ul}(0 \text{ days})$	$q_{ul}(7 \text{ days})$	$q_{ul}(14 \text{ days})$	$q_{ul}(28 \text{ days})$
3	0	-	24			
	150	-		872.8	1167.2	1453
	175	-		1007.8	1378	1744.8
	200	-		1261.6	1627.6	1969.2
	250	-		1596.2	1996.4	2249.8
6	0	-	26.8			
	150	-		803.00	985.40	1245.60
	175	-		992.20	1180.60	1463.20
	200	-		1224.20	1446.20	1694.40
	250	-		1676.20	1932.20	2168.20
12	0	-	39			
	150	-		1022.2	1245.6	1549.4
	175	-		1208.6	1429.4	1730.2
	200	-		1420.6	1610.8	1914.6
	250	-		1735.4	1954.6	2243.8
3	175	1		631	758	1053
(3C/1)	185	1		703	874	1121
	200	1		793	920	1175
6	175	1		565	722	999
(3C/1)	185	1		634	773	1119, Ref.
	200	1		668	918	1236
9	175	1		552	658	807
(3C/1)	185	1		638	775	940
	200	1		705	900	1090
12	175	1		527	717	862
(3C/1)	185	1		644	829	1011
	200	1		723	972	1092

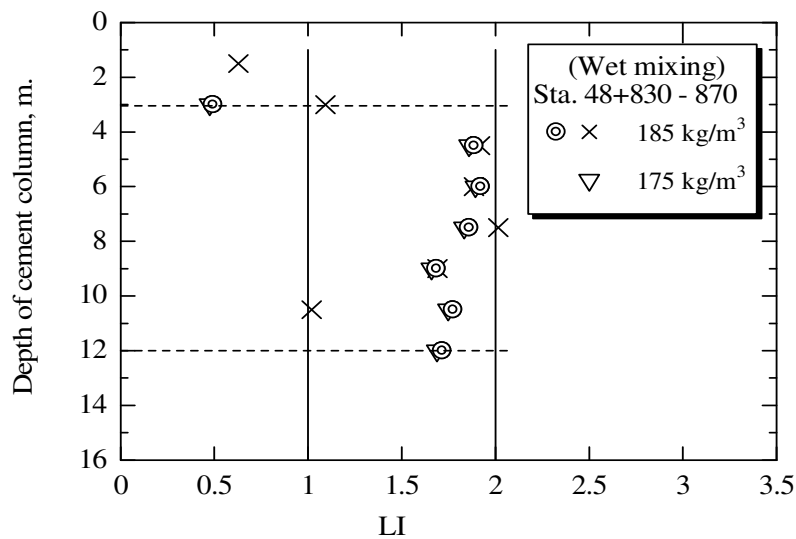
จากผลทดสอบในตารางที่ 6.2 ของดินเหนียวผสมซีเมนต์แบบ Dry Mixing ของโครงการก่อสร้างทางหลวงพิเศษหมายเลข 9 ตอนวงแหวนรอบนอกตะวันออก (ตอน 3) ตอนอำเภอบางพลี – อำเภอรัญบุรี ที่บริเวณหลุมเจาะที่ 5 ที่ Sta. 53+200 ที่ความลึก 3, 6 และ 12 เมตร ที่อัตราส่วนของปริมาณปูนซีเมนต์ 150, 175, 200 และ 250 กิโลกรัมต่อน้ำหนักของดินเปียก 1 ลูกบาศก์เมตร ที่อายุบ่ม 7, 14 และ 28 วัน พบว่าค่ากำลังอัดแกนเดียวของตัวอย่างดินเหนียวผสมซีเมนต์แบบ Dry Mixing ที่อายุบ่ม 28 วัน ที่ปริมาณซีเมนต์ 150 กิโลกรัมต่อลูกบาศก์เมตร จะให้ค่ากำลังอัดแกนเดียวสูงกว่า 1000 กิโลปาสคาล (ข้อกำหนดของกรมทางหลวง) และสำหรับระบบ Wet Mixing บริเวณ Sta. 49+000 ที่ระยะบ่ม 28 วัน ที่ปริมาณซีเมนต์ 185 กิโลกรัมต่อน้ำหนักของดินเปียก 1 ลูกบาศก์เมตร จะให้ค่ากำลังอัดแกนเดียวสูงกว่า 1000 กิโลปาสคาล ดังนั้นการปรับปรุงดินในสนามจริงแสดงรายละเอียดดังตารางที่ 6.1 โดยลักษณะการเก็บตัวอย่างในสนามขึ้นมาทดสอบแสดงดังในภาพที่ 6.5

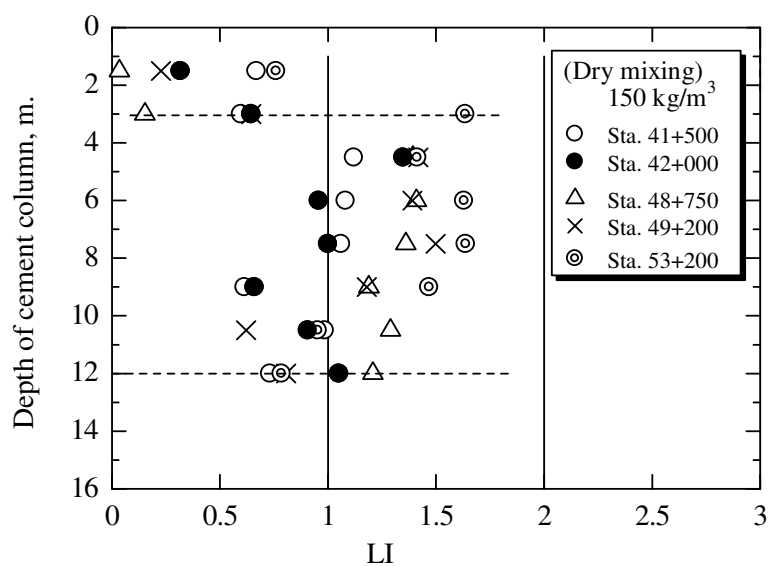

ภาพที่ 6.5 ลักษณะการ Coring ในสนาม

ผลทดสอบปริมาณความชื้นและกำลังของเสาเข็มดินซีเมนต์ในสนามที่บ่มในที่และบ่มในห้องทดสอบแสดงในภาพที่ 6.6 แสดงการเปลี่ยนแปลงปริมาณความชื้นในดิน (ข้อมูลจากหลุมเจาะสำรวจ) ในการก่อสร้างเสาเข็มดินซีเมนต์ที่ Sta. 48+830 ถึง 48+870 และ Sta. 49+129.50 ถึง 49+131 สำหรับการก่อสร้างแบบระบบเปียกที่ปริมาณซีเมนต์ 175 และ 185 กิโลกรัมต่อลูกบาศก์เมตรซึ่งมีการผสมน้ำเพิ่มด้วยอัตราส่วนน้ำต่อซีเมนต์, $W/C = 1$ พบว่าปริมาณความชื้นในดินหลังจากเติมน้ำมีค่าอยู่ระหว่าง 1 ถึง 2 เท่าของดัชนีเหลวตลอดความลึก 3 ถึง 12 เมตรของเสาเข็มดินซีเมนต์ สำหรับกรณีการทำเสาเข็มดินซีเมนต์ในระบบแห้ง ที่ปริมาณปูนซีเมนต์ 150 กิโลกรัมต่อลูกบาศก์เมตร พบว่าปริมาณความชื้นในดินอยู่ระหว่าง 1 ถึง 2 เท่าของดัชนีเหลวในช่วงความลึกมากกว่า 3 ถึง 8 เมตรของเสาเข็มดินซีเมนต์ของทุกสถานี (Station) ของเสาเข็มดินซีเมนต์ แต่ที่ความลึกมากกว่า 9 เมตรนั้นมีเพียงที่ Sta. 48+750 เท่านั้นที่มีปริมาณความชื้นในช่วง 1 ถึง 2 เท่าของดัชนีเหลว สำหรับที่สถานีอื่น ๆ จะมีปริมาณความชื้นในช่วงต่ำ (น้อยกว่าขีดจำกัดเหลว) ดังนั้นที่ช่วงความลึก 9 ถึง 12 เมตรในงานระบบแห้งอาจจะให้ค่ากำลังที่แตกต่างกันมากเพราะมีปัจจัยเรื่องปริมาณความชื้นและลักษณะสภาพของดินในการผสมที่มีปริมาณความชื้นน้อยเกินไปทำให้เนื้อดินมีลักษณะไม่สม่ำเสมอ

ก) บริเวณที่ทำเสาเข็มดินซีเมนต์แบบระบบเปียก (W/C=1)

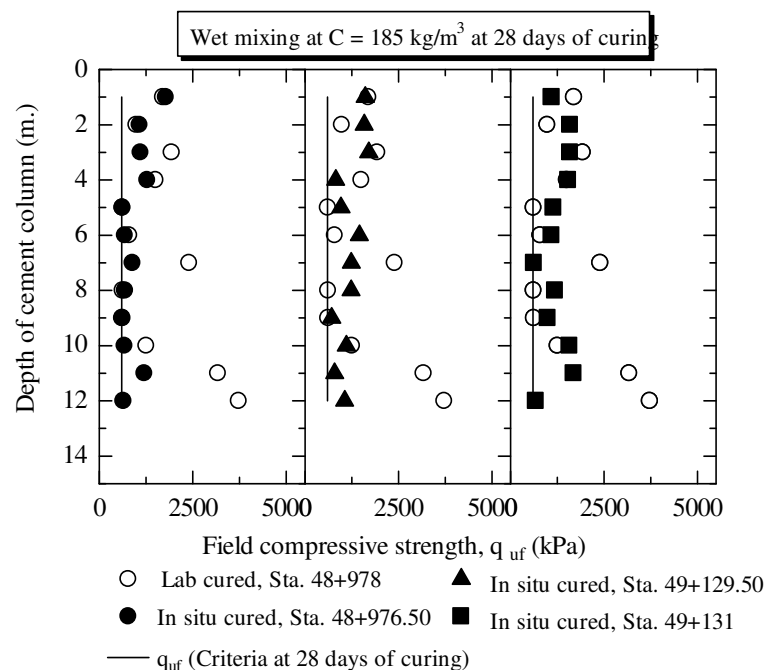

ข) บริเวณที่ทำเสาเข็มดินซีเมนต์แบบระบบแห้ง

ภาพที่ 6.6 ปริมาณความชื้นตลอดความลึกของเสาเข็มดินซีเมนต์ที่ Station ต่าง ๆ (ข้อมูลปริมาณความชื้นเริ่มต้นจากหลุมเจาะสำรวจ)

ผู้เขียนขอจำแนกกำลังอัดแกนเดียวของดินซีเมนต์เป็น 1) กำลังอัดแกนเดียวของดินเหนียวผสมซีเมนต์ที่ทดสอบในห้องปฏิบัติการ (Laboratory unconfined compressive strength, q_{ul}) 2)

กำลังอัดแกนเดียวของดินซีเมนต์ที่ได้สมการทำนายกำลังอัดแกนเดียวโดยอาศัยสมการที่ 4.8 (Predicted strength, q_{up}) 3) กำลังอัดแกนเดียวของเสาเข็มดินซีเมนต์ในสนามและบ่มในห้องปฏิบัติการ (Lab cured – field compressive strength, $q_{uf-lab\ cured}$) ซึ่งได้จากการทำ Dry DMM สำหรับโครงการก่อสร้างนี้ และ 4) กำลังอัดแกนเดียวของเสาเข็มดินซีเมนต์ในสนามและบ่มในสนาม (In situ cured – field compressive strength, $q_{uf-in\ situ\ cured}$) ซึ่งได้จากการทำ Wet DMM ยกเว้นที่ Sta. 48+978 สำหรับโครงการก่อสร้างนี้ ภาพที่ 6.7 แสดงความสัมพันธ์ของกำลังอัดแกนเดียวของเสาเข็มดินซีเมนต์ในสนามที่ได้จากการบ่มในสนามและห้องปฏิบัติการตามความลึกของเสาเข็มดินซีเมนต์ที่อัตราการขุดเจาะ 1 เมตรต่อนาที ที่ปริมาณซีเมนต์ 185 กิโลกรัมต่อลูกบาศก์เมตรที่อายุบ่ม 28 วัน พบว่าตลอดความลึกของเสาเข็มดินซีเมนต์โดยส่วนใหญ่กำลังอัดแกนเดียวที่บ่มในสนามและบ่มในห้องปฏิบัติการที่ความลึกเดียวกันนั้นมีค่าที่แตกต่างกันหรือมีความแปรปรวนมากและมีค่าแตกต่างกันมากในช่วงความลึก 11 ถึง 12 เมตร ทั้งนี้อาจเพราะอุณหภูมิที่แตกต่างกันของการบ่มในที่กับการบ่มในห้องปฏิบัติการ แต่กำลังอัดแกนเดียวที่ได้ยังคงให้ค่าที่สูงกว่าข้อกำหนดของมาตรฐานกรมทางหลวงตลอดความลึกของเสาเข็มดินซีเมนต์ และจะเห็นว่าความแปรปรวนของกำลังตลอดความลึกของเสาเข็มดินซีเมนต์ที่ได้จากการบ่มในห้องปฏิบัติการมีค่ามากกว่าการบ่มในสนาม

ภาพที่ 6.7 กำลังของเสาเข็มดินซีเมนต์ในสนามที่บ่มในที่กับการบ่มในห้องปฏิบัติการที่สถานีต่าง ๆ สำหรับระบบเปียกที่อายุบ่ม 28 วัน

การประยุกต์ใช้สมการทำนายกำลังอัดแกนเดียวของเสาเข็มดินซีเมนต์ในสนาม

เพื่อให้เกิดประโยชน์สูงสุดจากงานวิจัยนี้ จำเป็นอย่างยิ่งที่จะต้องประยุกต์ใช้สมการทำนายกำลังอัดแกนเดียวของดินซีเมนต์ในการทำนายการเพิ่มขึ้นของกำลังอัดแกนเดียวของเสาเข็มดินซีเมนต์ในสนาม ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อกำลังของเสาเข็มดินซีเมนต์ในสนาม คือความแปรปรวนของชั้นดิน ปริมาณความชื้น วิธีการก่อสร้าง และความไม่สม่ำเสมอของการผสมดินกับซีเมนต์ ปัจจัยเหล่านี้ได้รับการศึกษาโดยการเก็บตัวอย่างดินซีเมนต์จากโครงการก่อสร้างถนนทางหลวงพิเศษหมายเลข 9 ตอนวงแหวนตะวันออกที่ได้รับการปรับปรุงด้วยเทคนิคผสมลึก (Deep mixing method) สายหนึ่งสายบางพลี – รัษฎบุรี จังหวัดกรุงเทพฯ ที่สถานี (Station) ต่างๆ ตัวอย่างดินซีเมนต์ในสนามจะถูกเก็บโดยใช้ Coring cutter และตัดแต่งให้มีอัตราส่วนเส้นผ่านศูนย์กลางต่อความสูงเท่ากับ 1.0 ซึ่งเท่ากับก้อนตัวอย่างที่ใช้ทดสอบในห้องปฏิบัติการ ในการทดสอบจะควบคุมให้ปริมาณความชื้นของดินซีเมนต์ที่ได้จากการผสมในสนามและบ่มในห้องปฏิบัติการ (Lab cured – field compressive strength, $q_{uf-lab\ cured}$) มีการสูญเสียปริมาณความชื้นน้อยที่สุดโดยทำการหุ้มตัวอย่างด้วยพลาสติกการผสมในสนามจะกระทำโดยเครื่องจักรผสมกับน้ำและปูนซีเมนต์ในปริมาณที่กำหนด ปริมาณปูนซีเมนต์ที่ใช้ได้จากการสุ่มทดสอบ (Trial test) ในสนามที่ต้องการเท่ากับ 300 หรือ 400 หรือ 600 กิโลปาสคาล ที่อายุบ่ม 3, 14 และ 28 วัน ตามลำดับ (กรณีใดกรณีหนึ่ง) ปริมาณความชื้นในสนามที่สถานีต่างๆ แสดงดังภาพที่ 6.6 ซึ่งแสดงให้เห็นว่าปริมาณความชื้นอยู่ในเกณฑ์ที่กำหนดกับสมการทำนายกำลังอัดแกนเดียวในสมการที่ 4.8 ($LI = 1-2$ ของดัชนีเหลว) ซึ่งจะให้ค่าถูกต้องและใช้ได้ในช่วงความลึก 3 ถึง 8 เมตร สำหรับวิธีผสมแห้ง และตลอดความลึกของเสาเข็มในช่วง 3 ถึง 12 เมตรสำหรับวิธีผสมเปียก เมื่อสมการที่ 4.8 มีความสัมพันธ์ระหว่างกำลังอัดแกนเดียว อัตราส่วนปริมาณความชื้นต่อปริมาณซีเมนต์ และอายุบ่ม ในช่วงที่ w_c/C มีค่าระหว่าง 2.5 ถึง 7.5 ซึ่งผู้เขียนขอหยิบยกสมการที่ 4.8 มาใช้ในบทนี้เพื่อใช้สมการดังกล่าวช่วยในการทำนายกำลังอัดแกนเดียวของเสาเข็มดินซีเมนต์ด้วยความสัมพันธ์ต่อไปนี้

สำหรับดินเหนียวที่มีการบวมตัวต่ำและสูง (7 – 60 วัน)

$$\left\{ \frac{q_{(w_c/C)_D}}{q_{(w_c/C)_{28}}} \right\} = \left[\frac{(w_c/C)_{28}}{(w_c/C)_D} \right]^{1.40} (0.103 + 0.265 \ln D) \quad (6.1)$$

เมื่อ $q_{(w_c/C)1,D}$ คือกำลังอัดแกนเดียวของดินซีเมนต์ที่ต้องการทราบ ที่ w_c/C หลังจากอายุ บ่ม D วัน $q_{(w_c/C)28}$ คือกำลังอัดแกนเดียวของดินซีเมนต์ที่ทราบค่า ที่ระยะบ่ม 28 วัน

ประสิทธิภาพการเสาะเข็มดินซีเมนต์ในสนามถูกควบคุมโดยข้อกำหนดด้านกำลังอัดแกนเดียวที่ระยะบ่ม ต่าง ๆ ดังกล่าวข้างต้น ภาพที่ 6.7 แสดงข้อมูลของกำลังอัดแกนเดียวที่ได้ตลอดความลึกของเสาะเข็มดินซีเมนต์ให้ค่าสูงกว่าข้อกำหนดของกรมทางหลวงแห่งประเทศไทยแม้ว่าจะมีสภาวะในการบ่มที่แตกต่างกันก็ตาม สิ่งนี้ทำให้เราสามารถสรุปได้ว่าประสิทธิภาพของการบ่มที่แตกต่างกันทั้งในสนามและในห้องปฏิบัติการสำหรับการทำเสาะเข็มดินซีเมนต์ในสนามทั้งระบบเปียกและระบบแห้งนี้เป็นไปได้ตามที่กำหนด

ตารางที่ 6.3 แสดงกำลังอัดแกนเดียวของเสาะเข็มดินซีเมนต์ในระบบเปียกที่ได้จากการผสมในสนามด้วยเครื่องจักรและบ่มในห้องปฏิบัติการ (Lab cured – field compressive strength, $q_{uf-lab\ cured}$) กำลังอัดแกนเดียวของเสาะเข็มดินซีเมนต์ในสนามด้วยเครื่องจักรและบ่มในสนาม (In situ cured – field compressive strength, $q_{uf-in\ situ\ cured}$) เปรียบเทียบกับกำลังอัดแกนเดียวของดินซีเมนต์ที่ได้จากการทดสอบในห้องปฏิบัติการ (Laboratory unconfined compressive strength, q_{ul}) จะพบว่าค่าเฉลี่ยของค่ากำลังอัดแกนเดียวในสนามที่บ่มในสนามและบ่มในห้องปฏิบัติการ เท่ากับ 1117.89 และ 1608.03 กิโลปาสคาล ตามลำดับ และมีค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานของข้อมูล (Standard deviation, S.D.) ของกำลังอัดแกนเดียวในสนามที่บ่มในสนามและบ่มในห้องปฏิบัติการเท่ากับ 369.97 และ 1036 กิโลปาสคาล ตามลำดับ และพบว่าจากค่าสัมประสิทธิ์การกระจายตัว (Coefficient of variation, C.V.) ของการทดสอบในสนามที่มีสภาวะการบ่มแตกต่างกันนั้น การบ่มในสนามจะให้การกระจายของข้อมูล (C.V. = 33.10%) ที่น้อยกว่าการบ่มในห้องปฏิบัติการ (C.V. = 64.43%) ซึ่งสอดคล้องกับผลในภาพที่ 6.7

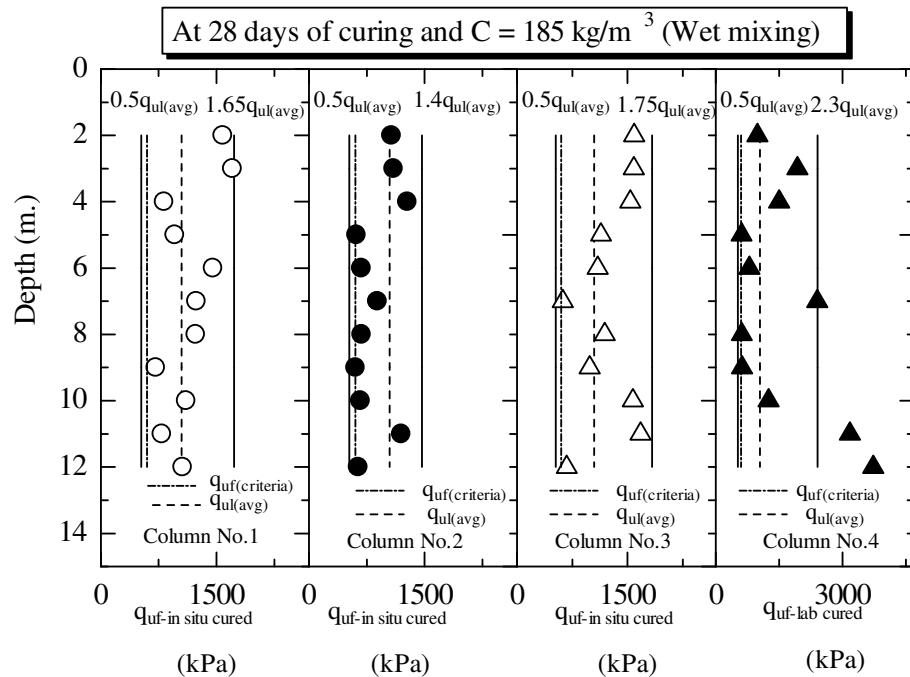
จากผลในตารางที่ 6.3 จะสามารถหาการแปรปรวนของค่ากำลังของเสาะเข็มดินซีเมนต์ในสนามกับค่าเฉลี่ยของกำลังอัดแกนเดียวในห้องปฏิบัติการ (Average Laboratory unconfined compressive strength, $q_{ul(avg)}$) ($q_{ul(avg)} = 1047.75$ kPa) ดังในภาพที่ 6.8 จะเห็นได้ว่ากำลังอัดแกนเดียวที่ได้จากการผสมในสนามและบ่มในสนามมีค่าระหว่าง 0.5 ถึง 1.75 เท่าของกำลังอัดแกนเดียวเฉลี่ยที่ได้จากในห้องปฏิบัติการ และกำลังอัดแกนเดียวที่ได้จากการผสมในสนามและบ่มในห้องปฏิบัติการมีค่าระหว่าง 0.5 ถึง 2.3 เท่าของกำลังอัดแกนเดียวเฉลี่ยที่ได้จากการทดสอบในห้องปฏิบัติการ ซึ่งอาจเกิดจากความแตกต่างของอุณหภูมิของการบ่มและความแปรปรวนของอัตราส่วนปริมาณความชื้นต่อปริมาณปูนซีเมนต์ (Soil-water/cement ratio) ในสนาม เนื่องจากการก่อสร้างเสาะเข็มดินซีเมนต์ที่แต่ละสถานะนั้น ปริมาณปูนซีเมนต์และปริมาณน้ำที่ใช้มีค่าคงที่

ตลอดสถานีทดสอบ แต่อาจมีการแปรปรวนของปริมาณความชื้นที่เปลี่ยนแปลงตลอดความลึกของชั้นดินด้วยทั้งนี้ให้ผลสอดคล้องกับผลการศึกษาในส่วนต้นที่กล่าวมาแล้วนั้นและพบว่าอัตราส่วนกำลังอัดแกนเดียวนี้ ($q_{uf} = (0.5-1.75)q_{up}$ ในกรณีปั๊มในสนามและ $q_{uf} = (0.5-2.3)q_{up}$ ในกรณีปั๊มในห้องปฏิบัติการ) มีค่าประมาณเท่ากับอัตราส่วนระหว่างกำลังอัดแกนเดียวของดินซีเมนต์ที่ได้จากการทำนายและที่ได้จากห้องปฏิบัติการ (ความสัมพันธ์จากสมการที่ 6.1 ดังข้างต้น) แสดงในภาพที่ 6.9 สิ่งนี้เป็นการยืนยันให้เห็นว่าในทางปฏิบัติ เราสามารถใช้สมการทำนายกำลังอัดแกนเดียวที่นำเสนอมาใช้ในการประมาณกำลังอัดแกนเดียวของเสาเข็มดินซีเมนต์ได้ โดยมีความผิดพลาดที่ยอมรับได้

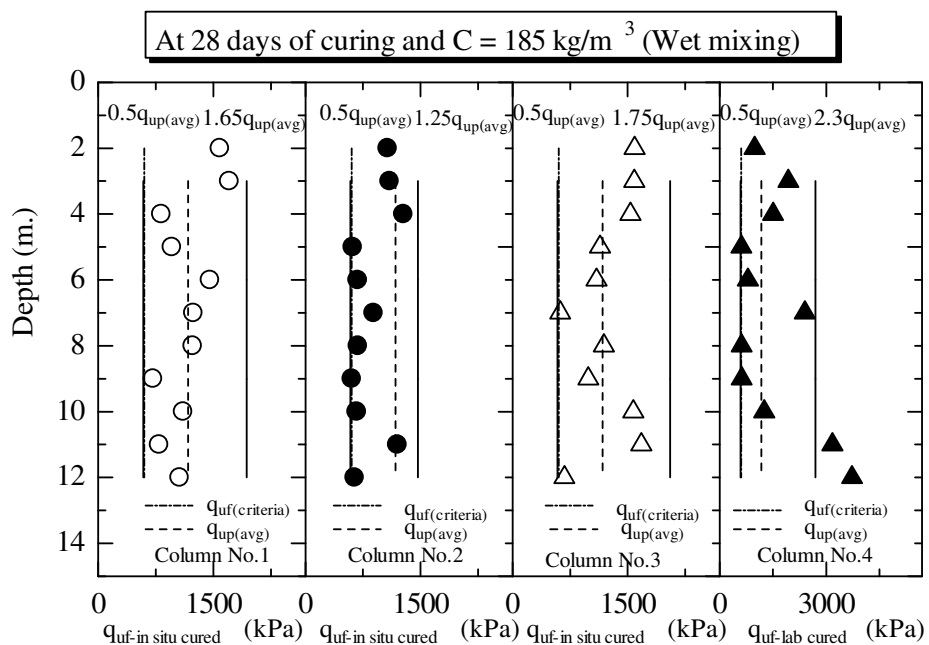
ตารางที่ 6.3

กำลังอัดแกนเดียวของเสาเข็มดินซีเมนต์ในห้องปฏิบัติการและในสนามที่อายุบ่ม 28 วัน ที่ปริมาณซีเมนต์เท่ากับ 185 กิโลกรัมต่อลูกบาศก์เมตร สำหรับการก่อสร้างแบบระบบเปียก

Wet mixing at 28 days of curing, 185 kg/m ³					
Depth of column (m.)	q_{ul} (kPa)	$q_{uf-in situ cured}$ (kPa)			$q_{uf-lab cured}$ (kPa)
		Col. No. 1	Col. No. 2	Col. No. 3	Col. No. 4
1		1612.2	1775.3	1097	1695.2
2		1582.3	1070.4	1590.1	982.3
3	1121	1707.75	1096.9	1585.4	1931.1
4		821.8	1277.3	1536.9	1501.7
5		959.5	615.2	1140.3	609.7
6	1119	1455.5	681.4	1094.5	795.1
7		1239	887.7	620.3	2397.8
8		1230.7	682.6	1189.2	616.5
9	940	712.9	603.9	986.8	618.7
10		1106.1	668.3	1574.1	1252.5
11		791.5	1197.2	1678.9	3171
12	1011	1060.52	639.4	675.2	3724.8
Average, $\bar{X}$	1047.75	1117.89			1608.03
Standard deviation, $S.D$	88.32	369.98			1036.08
Coefficient of variation, C.V.	8.43%	33.10%			64.43%

ภาพที่ 6.8 กำลังของเสาเข็มดินซีเมนต์ระบบเปียกที่ได้จากการผสมในสนามและบ่มในที่และบ่มในห้องปฏิบัติการเปรียบเทียบกับกำลังเฉลี่ยที่ได้จากการทดสอบในห้องปฏิบัติการที่อายุบ่ม 28 วัน

ภาพที่ 6.9 กำลังของเสาเข็มดินซีเมนต์ระบบเปียกที่ได้จากการผสมในสนามและบ่มในที่และบ่มในห้องปฏิบัติการเปรียบเทียบกับกำลังที่ได้จากการทำนายที่อายุบ่ม 28 วัน

ถึงแม้ว่าประสิทธิภาพการทำเสาชี้เมนต์ในสนามมีค่าสูงพอสมควรในทางปฏิบัติ แต่ผลทดสอบ (ภาพที่ 6.8 – 6.9) แสดงให้เห็นถึงความแตกต่างของกำลังอัดแกนเดียวของดินชี้เมนต์ผสมในสนามด้วยเครื่องจักรทั้งบ่มในสนามและบ่มในที่ กับการผสมดินชี้เมนต์ด้วยมือในห้องปฏิบัติการ

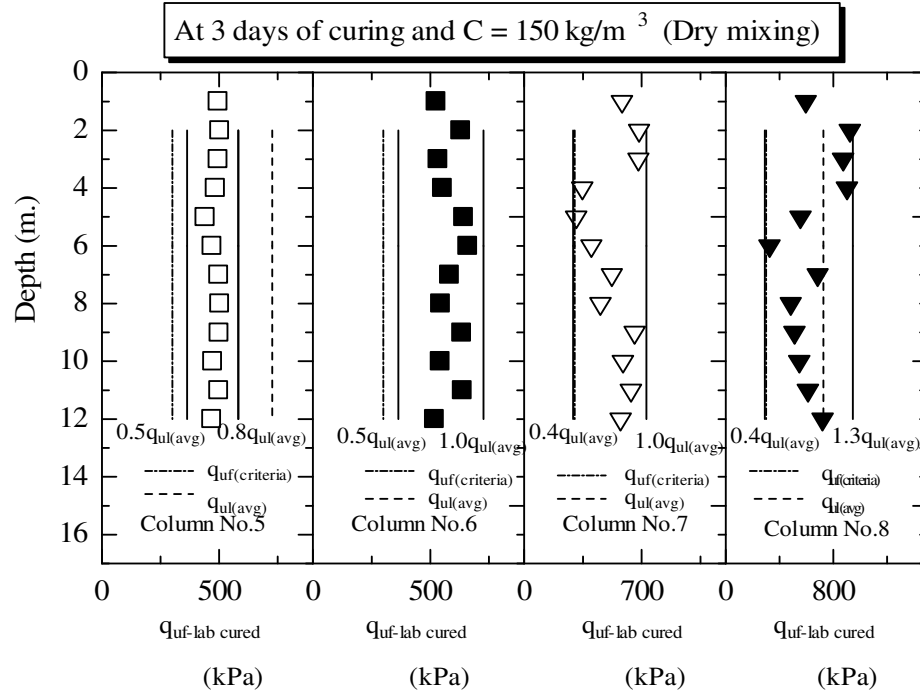
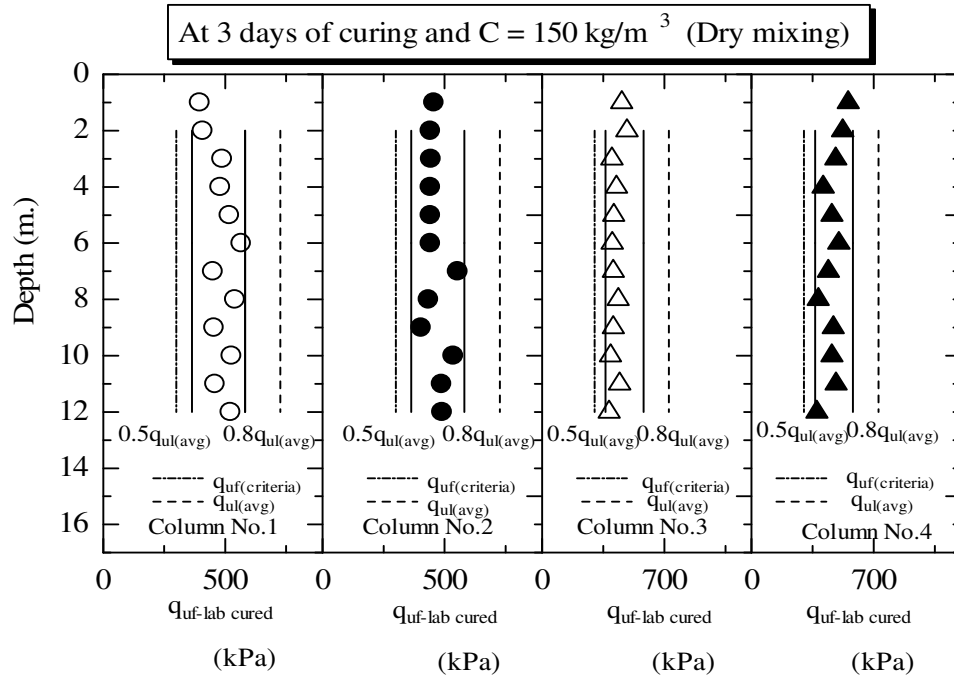
ดังนั้นสำหรับข้อมูลในสนามของการก่อสร้างในระบบเปียกนั้นสรุปได้ว่ากำลังอัดแกนเดียวในสนามที่บ่มในห้องปฏิบัติการจะให้ค่าความแปรปรวนมากกว่าในการบ่มในสนาม ทั้งนี้เพราะการเปลี่ยนแปลงของอุณหภูมิตลอดความลึกในสนามมีน้อยกว่าการบ่มในห้องปฏิบัติการและให้ค่าความแปรปรวนของกำลังอัดแกนเดียวในสนามต่อกำลังอัดแกนเดียวเฉลี่ยที่ได้จากการทดสอบในห้องปฏิบัติการเท่ากับ 0.5 ถึง 2.3 เท่า แต่อย่างไรก็ตามควรมีข้อมูลผลทดสอบในสนามในกรณีการบ่มในห้องปฏิบัติการให้มากกว่านี้ เพื่อความถูกต้องมากยิ่งขึ้น

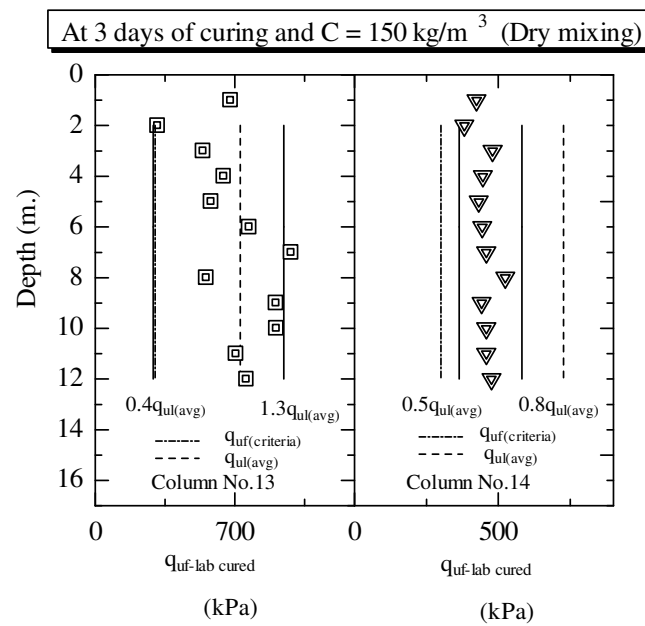
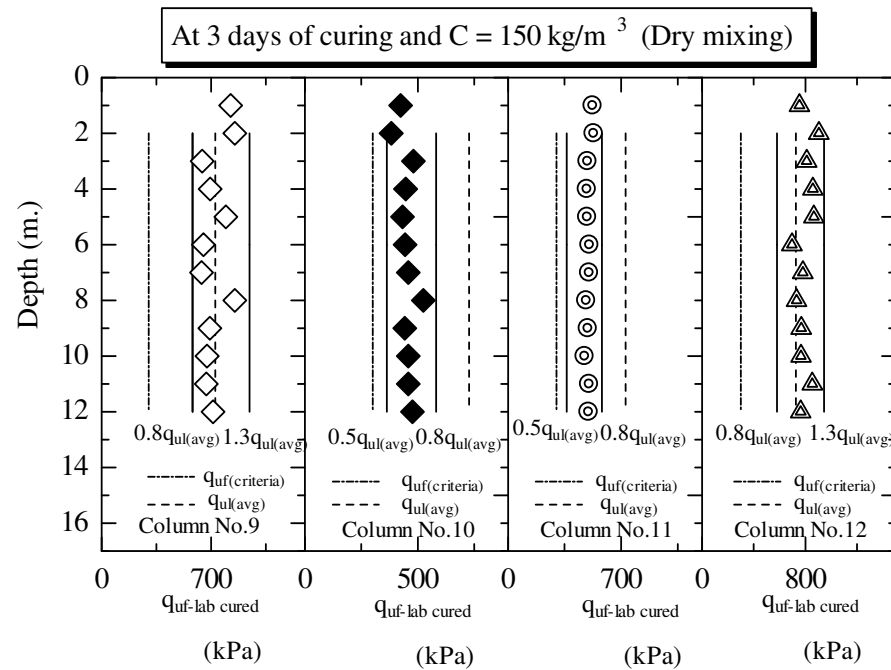
สำหรับผลทดสอบในสนามสำหรับการก่อสร้างระบบแห้งแสดงดังตารางที่ 6.4 ถึงตารางที่ 6.5 และภาพที่ 6.10 ที่ระยะบ่ม 3 และ 14 วัน ตามลำดับ พบว่ากำลังอัดแกนเดียวของดินตัวอย่างที่ได้จากการผสมในสนามที่ผสมด้วยเครื่องจักร (q_{ul}) มีค่าต่ำกว่ากำลังอัดแกนเดียวของดินตัวอย่างที่ได้จากการทดสอบห้องปฏิบัติการมาก ซึ่งมีค่าอยู่ระหว่าง 0.4 ถึง 1.3 เท่า และ 0.4 ถึง 0.8 เท่า ของกำลังอัดแกนเดียวเฉลี่ย ($q_{ulavg \text{ at } 3 \text{ days}} = 726.8 \text{ kPa}$, $q_{ulavg \text{ at } 14 \text{ days}} = 1132.73 \text{ kPa}$) ที่ได้จากการทดสอบในห้องปฏิบัติการ ที่ระยะบ่ม 3 และ 14 วัน ตามลำดับ ดังแสดงในภาพที่ 6.10 และพบว่าค่าเฉลี่ยของกำลังอัดแกนเดียวในสนามที่บ่มในห้องปฏิบัติการที่ระยะบ่ม 3 และ 14 วัน เท่ากับ 549.87 และ 633.37 กิโลปาสคาล ตามลำดับ และมีค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานของข้อมูล (Standard deviation, S.D.) ที่ระยะบ่ม 3 และ 14 วัน เท่ากับ 143.39 และ 100.69 กิโลปาสคาล ตามลำดับ และพบว่าค่าสัมประสิทธิ์ของการกระจาย (Coefficient of variation, C.V.) ของการทำเสาชี้เมนต์ในสนามสำหรับระบบแห้งนั้น ที่อายุบ่ม 3 วัน มีค่าเท่ากับ 26.08% และที่อายุบ่ม 14 วัน มีค่าสัมประสิทธิ์ของการกระจายเท่ากับ 15.90% นั้นแสดงให้เห็นว่าที่อายุบ่ม 14 วันมีการกระจายข้อมูลน้อยกว่าที่อายุบ่ม 3 วัน แต่จากผลข้อมูลข้อทั้งการทำเสาชี้เมนต์ในแบบระบบเปียกและระบบแห้งนั้นจะพบว่ากำลังอัดแกนเดียวของเสาชี้เมนต์ในสนามของระบบเปียกมีการกระจายข้อมูลหรือมีความแปรปรวนของกำลังอัดแกนเดียวของเสาชี้เมนต์ที่สูงกว่าการทำเสาชี้เมนต์ในระบบแห้ง

ตารางที่ 6.5

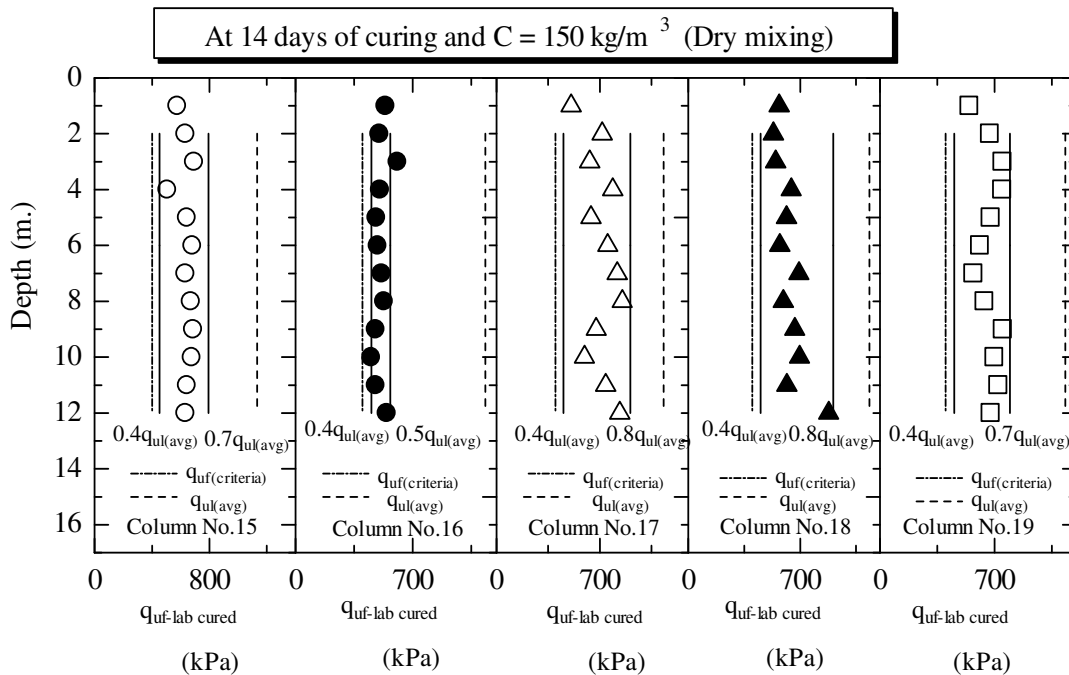
กำลังอัดแกนเดียวของเสาเข็มดินซีเมนต์ในห้องปฏิบัติการและในสนามที่อายุบ่ม 14 วัน ที่ปริมาณซีเมนต์เท่ากับ 150 กิโลกรัมต่อลูกบาศก์เมตร สำหรับการก่อสร้างแบบระบบเปียก

Dry mixing at 14 days of curing, 150 kg/m ³						
Depth of column (m.)	q_{ul} (kPa)	$q_{uf-lab\ cured}$ (kPa)				
		No. 1	No. 2	No. 3	No. 4	No. 5
1		576	536	506	568	546
2		632	500	716	532	670
3	1167.2	692	608	632	546	748
4		506	504	788	644	746
5		642	482	640	614	676
6	985.4	680	490	754	572	610
7		632	514	818	692	570
8		670	528	852	594	638
9		686	478	676	666	750
10		676	452	596	696	698
11		642	478	740	616	722
12	1245.6	632	544	836	878	676
Average, $\bar{X}$	1132.73	633.37				
Standard deviation, $S.D$	133.48	100.69				
Coefficient of variation, C.V.	11.78%	15.90%				

ก) อายุบ่มเท่ากับ 3 วัน

ข) อายุบ่มเท่ากับ 14 วัน

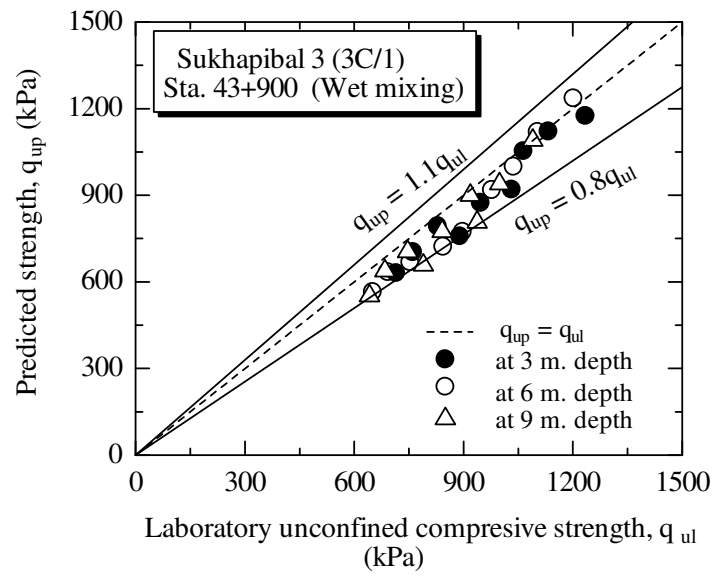
ภาพที่ 6.10 กำลังอัดแกนเดียวของเสาเข็มดินซีเมนต์ระบบแห้งที่ได้จากการผสมในสนามและบ่มในห้องปฏิบัติการเปรียบเทียบกับกำลังอัดแกนเดียวที่ได้จากการทดสอบในห้องปฏิบัติการ

จากตารางที่ 6.3 ถึง 6.5 สรุปได้ว่าการทำเสาเข็มดินซีเมนต์ในระบบแห้งจะให้ค่าความแปรปรวนของกำลังน้อยกว่าการทำในระบบเปียก และสำหรับในระบบเปียกนั้นการบ่มในสนามจะให้ค่าความแปรปรวนน้อยกว่าการบ่มในห้องปฏิบัติการ แต่สำหรับในระบบแห้งนั้นมักจะทำการบ่มในห้องปฏิบัติการและเราพบว่าที่อายุบ่ม 14 วันให้ค่าความแปรปรวนน้อยกว่าที่อายุบ่ม 3 วัน ทั้งนี้อาจเป็นเพราะดินมีการเกิดปฏิกิริยาที่สมบูรณ์มากกว่า และเมื่อพิจารณาค่ากำลังอัดแกนเดียวเฉลี่ยในสนามพบว่าการทำด้วยระบบเปียกนั้นให้ค่ากำลังที่สูงกว่ากำลังอัดแกนเดียวเฉลี่ยในห้องปฏิบัติการทั้งการบ่มในสนามและบ่มในห้องปฏิบัติการซึ่งให้ผลตรงกันข้ามกับการทำในระบบแห้งซึ่งมีค่ากำลังอัดแกนเดียวในสนามน้อยกว่ากำลังอัดแกนเดียวในห้องปฏิบัติการ

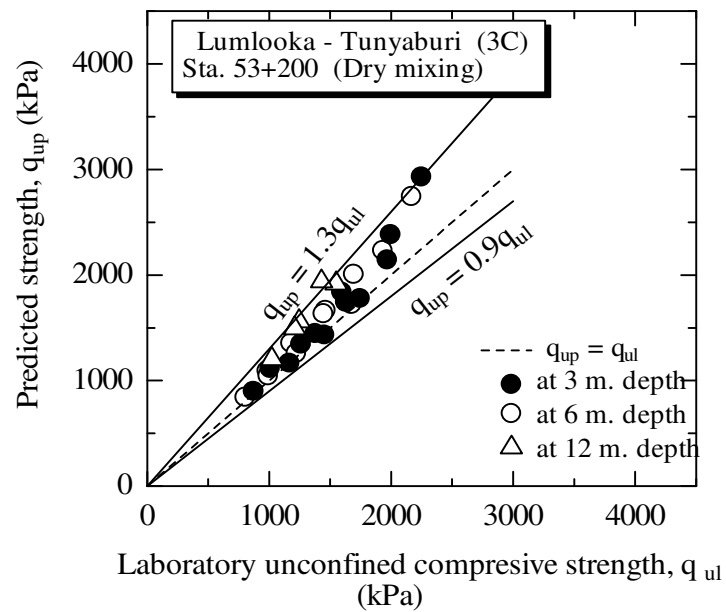
ตัวอย่างดินที่ได้จากการผสมด้วยมือและเตรียมในห้องปฏิบัติการและตัวอย่างดินซีเมนต์ที่ผสมในสนามด้วยเครื่องจักรได้จากตัวอย่างที่เจาะเก็บด้วย Coring cutter ที่ตำแหน่งใกล้เคียงกันกับที่เก็บ

ตัวอย่างสำหรับทดสอบในห้องปฏิบัติการ จะมีวิธีการก่อสร้างเสาเข็มดินซีเมนต์และสภาพการบ่มที่ ความแตกต่างกันของระบบเปียกและระบบแห้ง ลักษณะและวิธีการสร้างเสาเข็มดินซีเมนต์ที่แตกต่าง กันทำให้ได้ลักษณะของแฟบรีค (Fabric) ที่แตกต่างกัน ปัจจัยทั้งสอง (วิธีการก่อสร้างเสาเข็มดิน ซีเมนต์และสภาพการบ่ม) นี้ทำให้กำลังอัดแกนเดียวของดินตัวอย่างที่เก็บจากเสาเข็มดินซีเมนต์ใน ระบบเปียกมีค่าแตกต่างจากกำลังในห้องปฏิบัติการและในสนามมากกว่ากำลังอัดแกนเดียวของ เสาเข็มดินซีเมนต์ที่ได้รับการผสมในสนามและบ่มในห้องปฏิบัติการสำหรับระบบแห้ง ดังนั้นเราพบว่า การก่อสร้างเสาเข็มดินซีเมนต์ด้วยระบบแห้งจะให้ค่าความแปรปรวนของกำลังตามความลึกและช่วง ห่างของความแตกต่างของกำลังในสนามและในห้องปฏิบัติการที่น้อยกว่าระบบเปียก แต่การทำเสาเข็ม ในระบบแห้ง ($q_{uf} = 0.4q_{ul}$) จะให้ค่ากำลังอัดแกนเดียวในสนามที่ต่ำที่สุดน้อยกว่าระบบเปียก ($q_{uf} = 0.5q_{ul}$) ดังนั้นเพื่อความถูกต้องในการใช้งานสำหรับการออกแบบจึงควรกำหนดค่าอัตราส่วนความ ปลอดภัย (Factor of safety, FS) ให้เหมาะสมและถูกต้อง ดังรายละเอียดที่กล่าวในหัวข้อถัดไป

จากผลทดสอบที่ได้ข้างต้น กำลังอัดแกนเดียวของเสาเข็มดินซีเมนต์ในสนามโดยระบบเปียกมี ความแปรปรวนในช่วง 50 ถึง 230 เปอร์เซ็นต์ ของกำลังอัดแกนเดียวเฉลี่ยในห้องปฏิบัติการ และ สำหรับระบบแห้งจะมีค่าประมาณ 40 ถึง 80 เปอร์เซ็นต์และ 40 ถึง 130 เปอร์เซ็นต์ ที่อายุบ่ม 14 และ 3 วัน ตามลำดับ ดังนั้นเราสามารถประมาณกำลังอัดแกนเดียวของเสาเข็มดินซีเมนต์ในสนามได้โดย อาศัยผลทดสอบกำลังอัดแกนเดียวของดินซีเมนต์ที่ได้จากดินตัวอย่างที่เตรียมในห้องปฏิบัติการ การ ประมาณกำลังอัดแกนเดียวของดินซีเมนต์ที่ผสมในสนามที่อายุบ่มใดๆ สามารถกระทำได้ดังแสดงใน ภาพที่ 6.11 โดยอาศัยสมการที่ (6.1) ให้ผลดังตารางที่ 6.6 และพบว่าความแปรปรวนของการ ทำนายกำลังอัดแกนเดียวอยู่ระหว่าง 80 ถึง 130 เปอร์เซ็นต์สำหรับงานการก่อสร้างโครงการก่อสร้าง เสาเข็มดินซีเมนต์บริเวณทางหลวงพิเศษหมายเลข 9 ตอนวงแหวนตะวันออก ดังในภาพที่ 6.11 และนำ ผลทดสอบโครงการก่อสร้างเสาเข็มดินซีเมนต์บริเวณเขตลาดกระบังดังข้อมูลในตารางที่ 6.6 มาร่วม วิเคราะห์ผล พบว่าค่าความแปรปรวนเท่ากับ 80 ถึง 135 เปอร์เซ็นต์ ดังในภาพที่ 6.12

ก) ระบบเปียก

ข) ระบบแห้ง

ภาพที่ 6.11 เปรียบเทียบการทำนากำลังอัดแกนเดียวของดินซีเมนต์กับกำลังอัดที่ได้จากการทดสอบในห้องปฏิบัติการสำหรับโครงการก่อสร้างเสาค้ำดินซีเมนต์บริเวณทางหลวงพิเศษหมายเลข 9 ตอนวงแหวนตะวันออก

ตารางที่ 6.6

กำลังอัดแกนเดียวที่ได้จากการทำนายสำหรับงานการก่อสร้างโครงการก่อสร้างเสาเข็มดินซีเมนต์
บริเวณทางหลวงพิเศษหมายเลข 9 ตอนวงแหวนตะวันออก และโครงการก่อสร้าง
เสาเข็มดินซีเมนต์บริเวณเขตลาดกระบัง

วงแหวนรอบนอกตะวันออก (ตอน 3C/1) สุขาภิบาล 3 กม. ที่ 43+900 (Wet mixing) ($LL = 80 - 91.5\%$, $PL = 25 - 29.6\%$, รายงานผลทดสอบจากกรมทางหลวง, 2549)						
Depth (m.)	Curing time, D (days)	Cement content, C (%)	Water content, w_c (%)	Water/cement ratio, w_c/C	Laboratory strength, q_{ul} (kPa)	Predicted strength, q_{up} (kPa)
3	7	24.12	122.62	5.08	631	621.42
	14	24.12	122.62	5.08	758	805.93
	28	24.12	122.62	5.08	1053	990.43
	7	25.50	124.00	4.86	703	661.27
	14	25.50	124.00	4.86	874	857.60
	28	25.50	124.00	4.86	1121	1053.94
	7	27.57	126.06	4.57	793	720.65
	14	27.57	126.06	4.57	920	934.62
	28	27.57	126.06	4.57	1175	1148.58
6	7	22.03	108.33	4.92	565	650.91
	14	22.03	108.33	4.92	722	844.17
	28	22.03	108.33	4.92	999	1037.43
	7	23.29	109.59	4.71	634	692.29
	14	23.29	109.59	4.71	773	897.83
	28	23.29	109.59	4.71	1119	Reference
	7	25.18	111.48	4.43	668	753.88
	14	25.18	111.48	4.43	918	977.71
	28	25.18	111.48	4.43	1236	1201.54

ตารางที่ 6.6 (ต่อ)

Depth (m.)	Curing time, D (days)	Cement content, C (%)	Water content, w_c (%)	Water/cement ratio, w_c/C	Laboratory strength, q_{ul} (kPa)	Predicted strength, q_{up} (kPa)
9	7	18.80	89.60	4.77	552	680.04
	14	18.80	89.60	4.77	658	881.95
	28	18.80	89.60	4.77	807	1083.86
	7	19.87	90.67	4.56	638	722.90
	14	19.87	90.67	4.56	775	937.53
	28	19.87	90.67	4.56	940	1152.16
	7	21.48	92.28	4.30	705	786.63
	14	21.48	92.28	4.30	900	1020.18
	28	21.48	92.28	4.30	1090	1253.73
โครงการก่อสร้างเสาเข็มดินซีเมนต์ทางหลวงหมายเลข 9 ตอนวงแหวนรอบนอกตะวันออก (ตอน 3)						
ตอนอำเภอลำลูกกา – ธัญบุรี (Dry mixing)						
$(LL = 60 - 90.4\%, PL = 24.4 - 30.5\%, \text{รายงานผลทดสอบจากกรมทางหลวง, 2549})$						
3	7	20.95	106.7	5.09	872.8	898.92
	14	20.95	106.7	5.09	1167.2	1165.81
	28	20.95	106.7	5.09	1453	Reference
	7	24.44	106.7	4.37	1007.8	1115.44
	14	24.44	106.7	4.37	1378	1446.62
	28	24.44	106.7	4.37	1744.8	1777.80
	7	27.93	106.7	3.82	1261.6	1344.73
	14	27.93	106.7	3.82	1627.6	1743.99
	28	27.93	106.7	3.82	1969.2	2143.25
	7	34.92	106.7	3.06	1596.2	1837.85
	14	34.92	106.7	3.06	1996.4	2383.51
	28	34.92	106.7	3.06	2249.8	2929.18

ตารางที่ 6.6 (ต่อ)

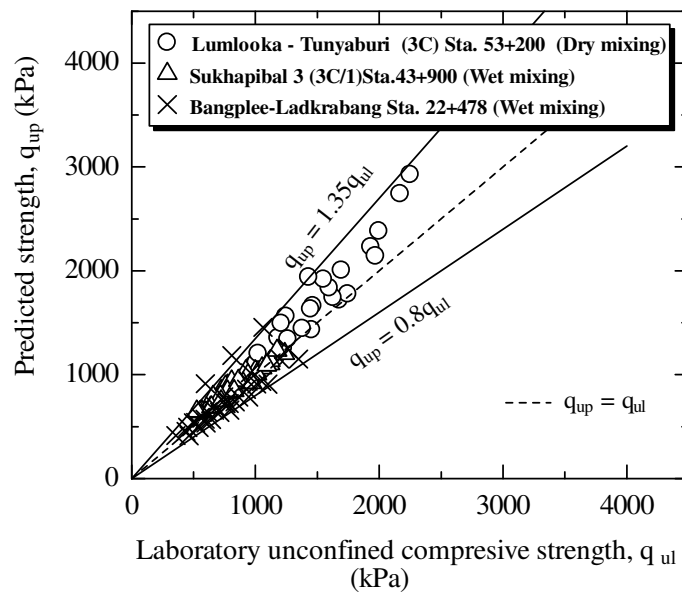
Depth (m.)	Curing time, D (days)	Cement content, C (%)	Water content, w_c (%)	Water/cement ratio, w_c/C	Laboratory strength, q_{ul} (kPa)	Predicted strength, q_{up} (kPa)
6	7	21.45	114.5	5.34	803.00	841.75
	14	21.45	114.5	5.34	985.40	1091.67
	28	21.45	114.5	5.34	1245.60	1341.59
	7	25.025	114.5	4.58	992.20	1044.50
	14	25.025	114.5	4.58	1180.60	1354.62
	28	25.025	114.5	4.58	1463.20	1664.74
	7	28.6	114.5	4.00	1224.20	1259.21
	14	28.6	114.5	4.00	1446.20	1633.08
	28	28.6	114.5	4.00	1694.40	2006.94
	7	35.75	114.5	3.20	1676.20	1720.97
	14	35.75	114.5	3.20	1932.20	2231.93
	28	35.75	114.5	3.20	2168.20	2742.89
12	7	16.12	66.6	4.13	1022.2	1205
	14	16.12	66.6	4.13	1245.6	1563
	28	16.12	66.6	4.13	1549.4	1921
	7	18.81	66.6	3.54	1208.6	1495
	14	18.81	66.6	3.54	1429.4	1940
โครงการก่อสร้างเสาะเสริมดินซีเมนต์ทางหลวงหมายเลข 3256 อำเภอบางพลี - ลาดกระบัง (Wet mixing)						
(LL = 70 - 80%, PL = 29 - 30.7%)						
(รายงานผลทดสอบจากกรมทางหลวง, 2549)						
3	7	19.74	110.54	5.60	358.6	413.88
	14	19.74	110.54	5.60	499.8	536.77
	28	19.74	110.54	5.60	669	Reference
	7	23.03	113.83	4.94	453.2	492.92

ตารางที่ 6.6 (ต่อ)

Depth (m.)	Curing time, D (days)	Cement content, C (%)	Water content, w_c (%)	Water/cement ratio, w_c/C	Laboratory strength, q_{ul} (kPa)	Predicted strength, q_{up} (kPa)
	14	23.03	113.83	4.94	614.4	639.27
	28	23.03	113.83	4.94	864.6	785.62
	7	26.32	117.12	4.45	592.6	571.01
	14	26.32	117.12	4.45	770.2	740.54
	28	26.32	117.12	4.45	1010.4	910.08
	7	32.89	123.70	3.76	761.8	722.91
	14	32.89	123.70	3.76	940.4	937.55
	28	32.89	123.70	3.76	1196.6	1152.18
6	7	19.14	100.34	5.24	439.2	454.00
	14	19.14	100.34	5.24	556	588.79
	28	19.14	100.34	5.24	758.2	723.58
	7	22.33	103.53	4.63	516.8	539.20
	14	22.33	103.53	4.63	673.4	699.29
	28	22.33	103.53	4.63	927.8	859.38
	7	25.52	106.72	3.18	596.2	913.39
	14	25.52	106.72	3.18	808.4	1184.58
	28	25.52	106.72	3.18	1060.6	1455.77
	7	31.90	113.10	3.54	742.8	784.97
	14	31.90	113.10	3.54	958.8	1018.03
	28	31.90	113.10	3.54	1261	1251.09
12	7	17.06	95.66	5.61	463.2	413.27
	14	17.06	95.66	5.61	600.8	535.97
	28	17.06	95.66	5.61	791.8	658.67
	7	19.90	98.50	4.95	543.8	492.20

ตารางที่ 6.6 (ต่อ)

Depth (m.)	Curing time, D (days)	Cement content, C (%)	Water content, w_c (%)	Water/cement ratio, w_c/C	Laboratory strength, q_{ul} (kPa)	Predicted strength, q_{up} (kPa)
	14	19.90	98.50	4.95	711.6	638.34
	28	19.90	98.50	4.95	946.2	784.48
	7	22.75	101.35	4.45	646.2	570.20
	14	22.75	101.35	4.45	836	739.50
	28	22.75	101.35	4.45	1101	908.79
	7	28.44	107.04	3.76	788.2	721.95
	14	28.44	107.04	3.76	1051	936.29
	28	28.44	107.04	3.76	1347.6	1150.64

ภาพที่ 6.12 เปรียบเทียบการทำนายกำลังอัดแกนเดียวของดินซีเมนต์กับกำลังอัดแกนเดียวที่ได้จากการทดสอบในห้องปฏิบัติการสำหรับโครงการก่อสร้างเสาค้ำดินซีเมนต์บริเวณเขตลำลูกกา สุขาภิบาล 3 บางพลี ลาดกระบัง

ข้อเสนอแนะในการทำงานทั้งในห้องปฏิบัติการและในสนาม

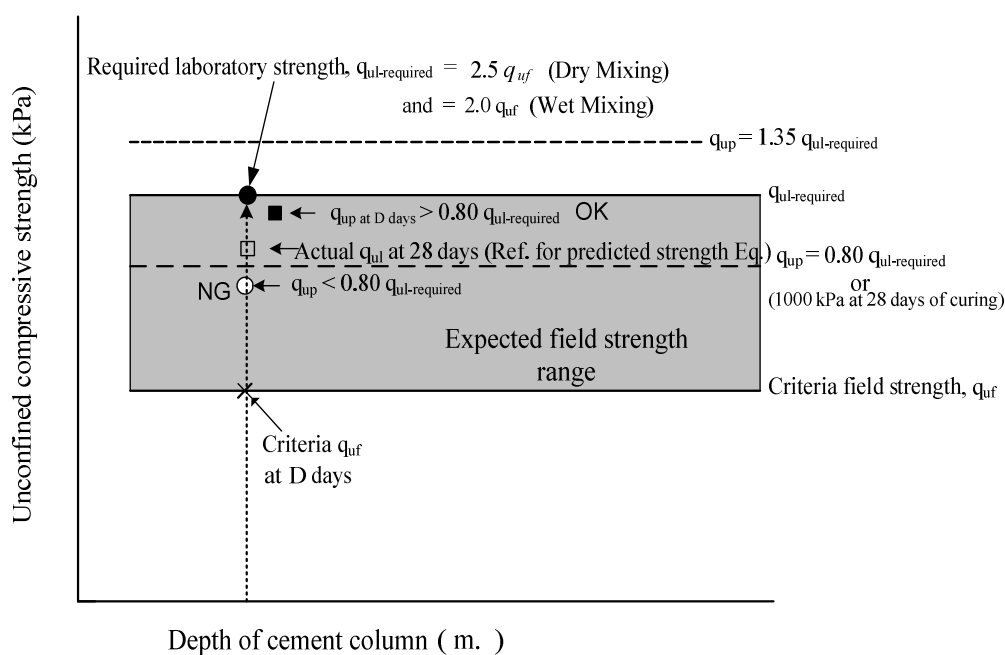
การก่อสร้างเสาเข็มดินซีเมนต์ในสนามเริ่มต้นจากการกำหนดปริมาณปูนซีเมนต์ที่เหมาะสมกับปริมาณความชื้นในสนาม เพื่อให้ได้กำลังที่ต้องการ (Target strength) ในระยะเวลาที่กำหนด จากการศึกษา กำลังอัดแกนเดียวที่ต้องการในสนามควรมีค่าไม่น้อยกว่า 2.5 เท่าของกำลังอัดแกนเดียวที่ต้องการในห้องปฏิบัติการสำหรับการก่อสร้างเสาเข็มดินซีเมนต์ในระบบแห้งและกำลังอัดแกนเดียวที่ต้องการในสนามควรมีค่าไม่น้อยกว่า 2.0 เท่าของกำลังอัดแกนเดียวที่ต้องการในห้องปฏิบัติการสำหรับการก่อสร้างเสาเข็มดินซีเมนต์ในระบบเปียก เนื่องจากความแปรปรวนของสภาพชั้นดิน ปริมาณความชื้น วิธีการก่อสร้าง และสภาพการบ่ม

เพื่อให้ได้ปริมาณปูนซีเมนต์ที่สอดคล้องกับกำลังที่ต้องการ จำเป็นต้องเก็บตัวอย่างดินในสนามหลายๆ ตำแหน่ง และทำการทดสอบหลายครั้ง (Trial test) จนได้ปริมาณปูนซีเมนต์ที่เหมาะสมการทำงานสามารถทำได้ง่ายขึ้นโดยการใช้กำลังอัดแกนเดียวที่อายุบ่ม ปริมาณซีเมนต์ และปริมาณน้ำค่าหนึ่ง เป็นค่าอ้างอิง เพื่อทำนายอัตราส่วนปริมาณน้ำต่อปริมาณซีเมนต์ (Soil-water/cement ratio, w_c/C) ที่อายุบ่มที่ต้องการ โดยที่ความแปรปรวนของผลทำนายจากสมการทำนายกำลังอัดแกนเดียวที่ (6.1) มีค่าอยู่ระหว่าง 80 ถึง 135 เปอร์เซ็นต์

ขั้นตอนการทำงานและตรวจสอบคุณสมบัติของดินซีเมนต์ในห้องปฏิบัติการและในสนาม เมื่อทราบค่ากำลังอัดแกนเดียวที่ต้องการในสนามสามารถสรุปได้ดังนี้ (ดูภาพที่ 6.13)

1. ทำการเก็บตัวอย่างที่มีความลึกต่าง ๆ ในสนามมาทำการทดสอบในห้องปฏิบัติการโดยให้ปริมาณความชื้นในดินเท่ากับ 1 – 2 เท่าของดัชนีเหลวโดยอัตราส่วนปริมาณความชื้นในดินต่อซีเมนต์อยู่ระหว่าง 2.5 – 7.5 ($w_c/C = 2.5 - 7.5$) ที่อายุบ่ม 28 วันซึ่งเป็นข้อมูลอ้างอิง จากนั้นคำนวณหาอัตราส่วนปริมาณซีเมนต์โดยอาศัยการประมาณจากสมการที่ (6.1)
2. ประมาณกำลังอัดแกนเดียวที่ต้องการในห้องปฏิบัติการที่อายุบ่มนั้น ๆ ต้องมีค่ามากกว่าผลคูณระหว่างกำลังอัดแกนเดียวที่ต้องการในสนาม (300, 400 และ 600 กิโลปาสคาลที่อายุบ่ม 3, 14 และ 28 วันตามลำดับ) กับอัตราส่วนปลอดภัยเท่ากับ 2.5 สำหรับการก่อสร้างในระบบแห้ง และอัตราส่วนปลอดภัยเท่ากับ 2 สำหรับระบบเปียก ทั้งนี้สำหรับระบบเปียกกำหนดอัตราส่วนน้ำต่อซีเมนต์เท่ากับ 100 เปอร์เซ็นต์ ($W/C = 1$)

3. ถ้ากำลังที่ได้จากการทำนายจากสมการที่ (6.1) มีค่ามากกว่า 80 เปอร์เซ็นต์ ของกำลังอัดแกนเดียวที่ต้องการในห้องปฏิบัติการที่ได้จากการคำนวณในข้อ (2) และมากกว่าข้อกำหนดของกรมทางหลวง (มากกว่า 1000 กิโลปาสคาลที่อายุบ่ม 28 วัน) เราสามารถสรุปได้ว่า ดินซีเมนต์นี้มีความแข็งแรงตามเกณฑ์
4. ถ้าพบว่ากำลังอัดแกนเดียวที่ได้จากการทำนายจากสมการที่ (6.1) มีค่าน้อยกว่า 80 เปอร์เซ็นต์ ของกำลังอัดแกนเดียวที่ต้องการในห้องปฏิบัติการให้เพิ่มปริมาณปูนซีเมนต์
5. ทำการก่อสร้างเสาเข็มดินซีเมนต์ในแปลงทดสอบ
 - ถ้าครบอายุบ่ม กำลังอัดแกนเดียวที่เกิดขึ้นมากกว่าข้อกำหนดในสนามแล้วสามารถสรุปได้ว่าเสาเข็มดินซีเมนต์นี้แข็งแรง
 - ถ้าครบอายุบ่ม กำลังอัดแกนเดียวที่เกิดขึ้นน้อยกว่าข้อกำหนดในสนามแล้วให้ทดสอบ Pile load test โดยเสาเข็มดินซีเมนต์ต้องมีค่ากำลังรับน้ำหนักไม่น้อยกว่า 20 ตัน

ภาพที่ 6.13 สรุปขั้นตอนการทำงานการปรับปรุงดินด้วยวิธีผสมลึกโดยการทำเสาเข็มดินซีเมนต์

ภาพที่ 6.14 และ 6.15 แสดงความสัมพันธ์กำลังอัดแกนเดียวของเสาเข็มดินซีเมนต์ที่ได้จากสมการทำนายกำลังอัดแกนเดียว (สมการที่ 6.1) โดยทำการตรวจสอบกับขั้นตอนที่นำเสนอข้างต้นกับการก่อสร้างเสาเข็มดินซีเมนต์ในโครงการก่อสร้างทางหลวงพิเศษระหว่างเมืองสายกรุงเทพ ฯ – ชลบุรี ตอนศรีนครินทร์ ทางเข้าสนามบินสุวรรณภูมิที่อายุบ่ม 14 และ 28 วัน และโครงการก่อสร้างทางหลวงพิเศษระหว่างหมายเลข 3256 สายทางแยกทางหลวงหมายเลข 34 บรรจบหมายเลข 3268 บริเวณบางพลี - ลาดกระบัง ที่อายุบ่ม 14 วัน โดยมีผลทดสอบและรายละเอียดการออกแบบส่วนผสมในช่องปฏิบัติการดังตารางที่ 6.7 และ 6.8 พบว่าจากการนำขั้นตอนที่นำเสนอข้างต้นมาประยุกต์ใช้ในการออกแบบนี้กำลังอัดแกนเดียวของเสาเข็มดินซีเมนต์ในสนามมีค่าสูงกว่ากำลังอัดแกนเดียวที่มาตรฐานกำหนดไว้ทั้งในระบบเปียกและระบบแห้ง ดังนั้นขั้นตอนที่นำเสนอข้างต้นสามารถนำไปช่วยในการออกแบบเสาเข็มดินซีเมนต์ได้ซึ่งจะมีประโยชน์มากทั้งทางด้านวิศวกรรมและด้านเศรษฐศาสตร์

ตารางที่ 6.7

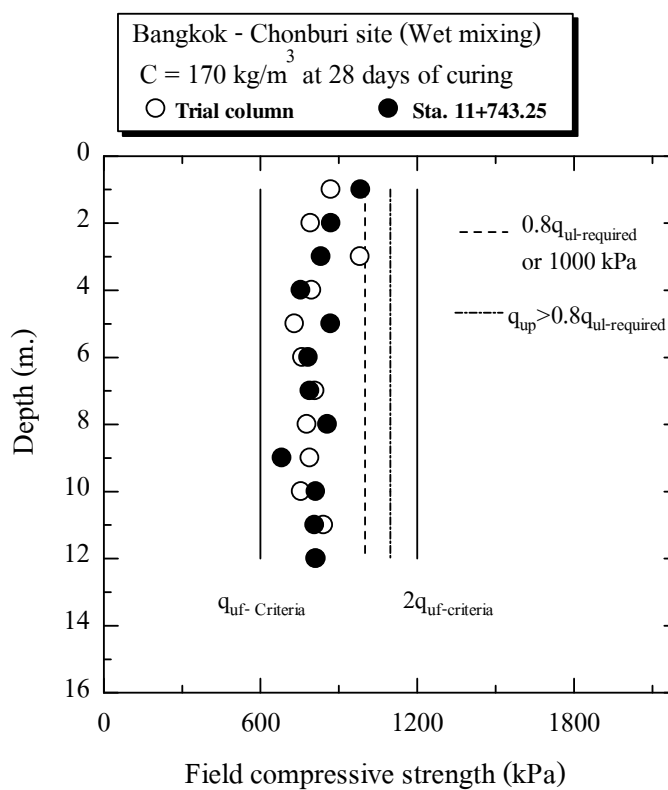
ผลทดสอบและรายละเอียดข้อกำหนดในการออกแบบส่วนผสมเสาเข็มดินซีเมนต์โครงการก่อสร้างทางหลวงพิเศษระหว่างเมืองสายกรุงเทพ ฯ – ชลบุรี ตอนศรีนครินทร์ที่อายุบ่ม 28 และ 14 วัน
(รายงานผลทดสอบจากกรมทางหลวงปี 2547)

Description	Wet mixing	Dry mixing	Dry mixing	Remark
<u>Results</u>				
Depth, m.	4	4	4	
Curing time, days	28	28	14	
Soil unit weight, ton/m ³	1.49	1.49	1.49	
Initial water content, %	99.7	99.7	99.7	
Clay water cement c ratio, w_c/C	5.25	4.96	4.96	
Water/Cement ratio, W/C	1	0	0	
Laboratory strength, kPa	1149	1250.57	1051.87	

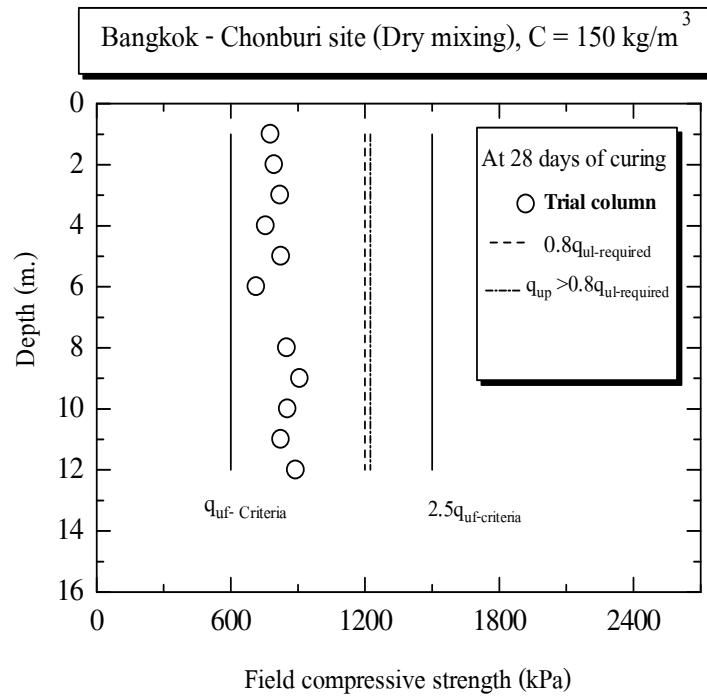
ตารางที่ 6.7 (ต่อ)

Description	Wet mixing	Dry mixing	Dry mixing	Remark
<u>Designing</u>				
Trial Cement content, %	22.8	20	20	
Factor of safety, Fs	2	2.5	2.5	Wet mixing = 2, Dry mixing = 2.5
Predicted Strength from Eq.6.1	1096.86	1224.18	837.86	$> q_{uf-required} \times Fs \times 0.80$ or $> 1000 \text{ kPa}$ for 28 days
Designed Cement content, kg/m^3	170	150	150	

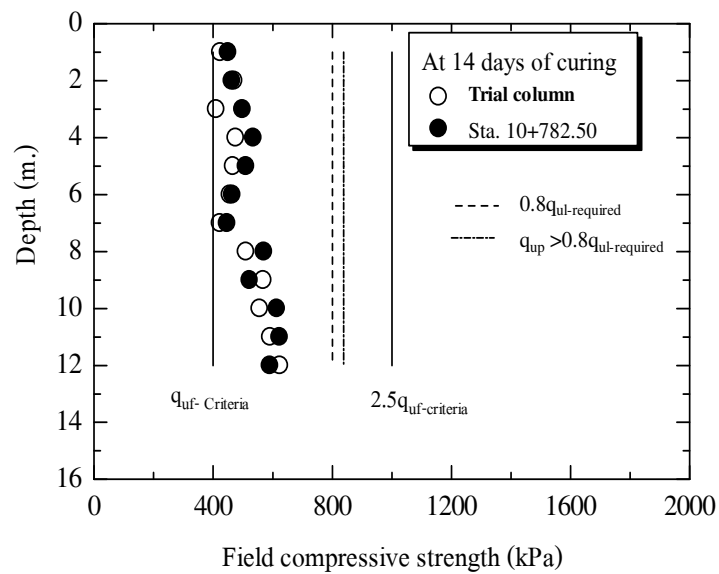
Notation; $q_{uf-required}$ = 300, 400, 600 kPa at 3, 14 and 28 days of curing respectively

ก) ระบบเปียก ที่อายุบ่ม 28 วัน

ข) ระบบแห้ง ที่อายุบ่ม 28 วัน

ค) ระบบแห้ง ที่อายุบ่ม 14 วัน

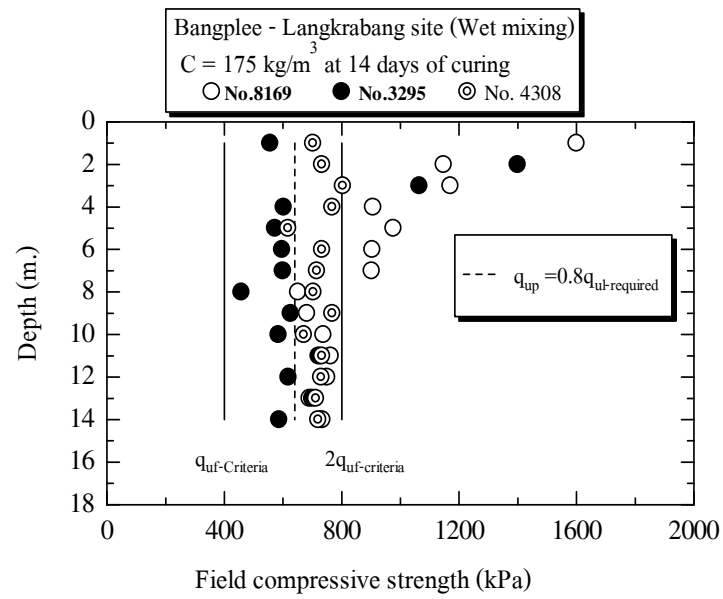
ภาพที่ 6.14 ผลการตรวจสอบขั้นตอนการออกแบบเสาเข็มดินซีเมนต์ในท้องปฏิบัติการและในสนามที่โครงการก่อสร้างบริเวณถนนสายกรุงเทพ - ชลบุรี ระบบเปียกและแห้งที่อายุบ่ม 14 และ 28 วัน

ตารางที่ 6.8

ผลทดสอบและรายละเอียดข้อกำหนดในการออกแบบส่วนผสมเสาะเชื่อมดินซีเมนต์โครงการก่อสร้างทาง
หลวงพิเศษระหว่างหมายเลข 3256 สายทางแยกทางหลวงหมายเลข 34 บรรจบหมายเลข 3268
บริเวณบางพลี - ลาดกระบัง ที่อายุบ่ม 14 วัน
(รายงานผลทดสอบจากกรมทางหลวงปี 2549)

Description	Wet mixing	Remark
<u>Results</u>		
Depth, m.	3	
Curing time, days	14	
Soil unit weight, ton/m ³	1.45	
Initial water content, %	90.8	
Clay water cement c ratio, w_c/C	5.6	
Water/Cement ratio, W/C	1	
Laboratory strength, kPa	669	
<u>Designing</u>		
Trial Cement content, %	23.05	
Factor of safety, Fs	2	Wet mixing = 2
Predicted Strength from Eq.6.1	639.92	$\geq q_{uf-required} \times Fs \times 0.80 = 640 \text{ kPa}$
Designed Cement content, kg/ m ³	175	

Notation; $q_{uf-required}$ = 300, 400, 600 kPa at 3, 14 and 28 days of curing respectively

ภาพที่ 6.15 ผลการตรวจสอบขั้นตอนการออกแบบเสาเข็มดินซีเมนต์ในท้องปฏิบัติการและในสนามที่โครงการก่อสร้างบริเวณบางพลี – ลาดกระบัง ในระบบเปียกที่อายุบ่ม 14 วัน